

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnine za tuzemstvo: Četrletno 7.00 Din, polletno 1.5 Din, celoletno 3.0 Din; za inozemstvo: Četrletno 12 Din, polletno 3.0 Din, celoletno 6.0 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 19.711.

Napredna fronta

Napredna fronta se je že večkrat brezuspešno sestavljala, sedaj pa vendarle dobiva ta misel določnejše oblike. Pristaši raznih naprednih strank se ogrevajo zanjo, češ, da se ob volitvah z medsebojnimi napadi preveč slabijo napredne stranke, ker mnogi naprednjaki zaradi grdih razprtij ne gredo volit, in da se z ločenimi nastopi izgubljajo mnogi glasovi v nič, kar je le v korist klerikalizmu, našemu skupnemu nasprotniku in največjemu škodljivcu Slovenije, katera baš zaradi svoje klerikalne večine uživa med našimi brati Srbi in Hrvatji ter tudi v inozemstvu žalosten sloves nazadnjaške pokrajine.

Dovolj imajo napredne stranke skupnih interesov, ki govore za napredni blok. Zadnje vladovanje naših klerikalcev je v zadostni meri pokazalo, kako nelzprosena je klerikalizem napram vsem neklerikalnim strankam v Sloveniji. Takrat so se morale odpreti oči tudi onim naprednjakom, ki so na ta ali oni način zagovarjali našo SLS ter želeli njenega zastopstva v vladi.

Kaj so klerikalci napravili v vladi? Svojo moč so izrabljali v glavnem le v prid svoji stranki, od česar nima ljudstvo ničesar; omogočili so sprejem uredbe, sedaj uzakonjene v finančnem zakonu, po kateri je okrnjena samostojnost oblastnih samouprav, bili so proti odpravi, odnosno znižanju nekaterih res hudih davčnih bremen, glasovali so proti temu, da bi se izročile sodišču osebe, obtožene korupcije, glasovali so proti obtožbi bivšega notranjega ministra Maksimoviča, ki je bil obdolžen volilnih nasilstev, dali so svoje glasove za izplačilo 42 milijonov dinarjev črnogorskim princem, znali niso izposlovati vrnitve naših deželnih doklad, ki so jih svoječasno sami podržavili. Pa še številna druga

zla so omogočili klerikalci, ko so bili v vladi. Da bi zabrisali vse to, so razpihovali drobtine davčnih olajšav, ki jih je odobrila prejšnja klerikalno-radikalna vlada in katerih olajšav naše ljudstvo niti ne bo opazilo, ker so preneznatne ali pa se bodo deloma sploh obšle (na pr. namesto odpravljenega 30odstotnega pribitka na dohodnino se bo po potrebi lahko navila silno raztegljiva temeljna dohodnina).

Torej ne samo z vidika strankarskih, nego tudi gospodarskih interesov Slovenije, je mogoča skupna napredna fronta. Skupen nastop naprednjakov v tej ali oni obliki bi bil skupen boj proti nesposobni klerikalni politiki velikih obljub in nikakih uspehov. Bil bi skupen nastop proti verskim zlorabam, s katerimi SLS drži v rokah večino preprostega ljudstva in katerih se poslužuje v veliki meri zlasti takrat, kadar se pokazuje med njenimi pristaši večja upornost zaradi nesposobne gospodarske politike SLS.

Zadnje vladovanje klerikalcev je jasno razkrilo, kako neodkritosrčna in demagoška je bila vsa avtonomistična gonja SLS doma v Sloveniji, sicer bi klerikalci ne odobrili uredbe, ki krši samostojnost oblastnih avtonomij. Zavratnost klerikalne politike je bila v zadnjem času razkrita zlasti po aferi dr. Stanovnika, enega dosedanjih glavnih voditeljev SLS. Izjave dr. Stanovnika so dovolj osvetlile našo SLS in njene nelepe politične metode.

Misel napredne fronte naj se za bodoče volitve uresniči v kakršnikoli obliki. To bi bilo, kakor rečeno, le v korist naprednih strank, v korist slovenskega gospodarstva in v korist prosvetnega napredka med našim narodom.

Razkol v SLS se nadaljuje

Spopad med tajnikom SLS Gabrovškom in dr. Stanovnikom — Kdo ima prav: ali dr. Stanovnik ali kaplan Gabrovšek ali veliki župan ljubljanske oblasti? — Snovanje nove klerikalne stranke

Razprtija v klerikalni stranki narašča. Oniloba, ki se je dolgo časa skrivala pod lepo lupino, je izbruhnila na dan in se čim dalje bolj širi. In nikogar ni v klerikalni stranki, ki bi s krepko roko odstranil gnoj. Dr. Korošec roma po svetu; trenutno se mudi v Beogradu, kjer prosi pri «velesrbskih» radikalih milosti, doma pa se bore mladi klerikalni razboriteži za čast, kdo bo stopil na prva mesta v klerikalni stranki. Drug drugemu očita različne pregrehe, javnost pa začudena gleda ta boj, ki prihaja do vrhunca.

Mnoge bridke resnice prihajajo sedaj v boju med klerikalnimi voditelji na dan, dasi so jih prej vedno tajili, in to je dobra stran te zadeve.

Zadnjič smo poročali o dr. Stanovnikovi izjavi o razmerah v klerikalni stranki ter smo ob tej priliki ugotovili, da je v njej po-

trjeno vse, kar smo pisali o klerikalni stranki doslej. Klerikalci so skušali to izjavo omalovaževati in jo zatajiti. «Domoljub» je samo zapisal, da se je dr. Stanovnik sam izključil iz klerikalne stranke, ker je podal v listih izjavo, da v SLS ni demokracije, da je v njej samovlada duhovščine, to se pravi, da vlada v klerikalni stranki diktatura in da nima ljudstvo nobene besede v njej.

Zadnje nedeljo je imela krščansko-socialna «Krekova mladina» pri Svetem Joštu nad Kranjem svoj tabor. Na zborovanju so govorili poleg drugih tajnik SLS kaplan Gabrovšek, urednik «Slovenca» Fran Tersegelj in končno tudi dr. Stanovnik, ki je ob tej priliki napadel tajnika Gabrovška in celo vodstvo SLS. Večina prisotnih krščanskih socialcev mu je navdušeno pritrjevala ter vzklikala proti terorju in samovladi, ki ob-

stojata v klerikalni stranki. Dr. Stanovnik je naglašal, da je bil vedno pristaš SLS, ne pusti pa se od nikogar izključiti, najmanj pa od kakega kaplana. Ko je dr. Stanovnik omenil, da je pred dnevi predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen posredoval pri velikem županu, naj ne razpiše volitev v ljubljanski občinski svet, se je kaplan Gabrovšek silno razburil in je pričel klicati, da je to laž. Dr. Stanovnik ga je zavrnil, da bi na ta način morala biti lažnika tudi veliki župan in doktor Ravnihar, ki sta mu to povedala. Tajnik Gabrovšek je nato branil politiko strankinega vodstva ter srdito napadal dr. Stanovnika. Če bi se Bog ne usmilil ubogih klerikalcev ter jim s ploho ne ohladil razgretih glav, bi se v svoji krščanski ljubezni bržkone še stepili.

Zakaj navajamo vse to? Zato, ker nam je ta dogodek ponovno odkrito pokazal vsó klerikalno hinavščino in neiskrenost. V zadnjem zasedanju oblastne skupščine so klerikalci odklonili predlog samostojnih demokratov, naj se pozove vlada, da takoj razpiše volitve v občinski svet Ljubljane, ki je že več let brez njega. Klerikalci so ta predlog odklonili, češ, da uganjajo samostojni demokrati samo demagogijo in da bo predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen sam posredoval pri vladi za takojšen razpis volitev. Dr. Stanovnik je sedaj povedal, da je dr. Natlačen sicer res posredoval, toda proti volitvam. To se pravi, da niso uganjali demagogije samostojni demokrati, ampak klerikalci, ki vedno vpljejo o ljudskih pravicah, o avtonomiji ljudstva, na skrivaj pa rovarijo proti občinskim avtonomijam, ako jim niso po volji zaradi strankarskih namenov. Kakor znano, klerikalni voditelji ne postopajo tako samo v Ljubljani, ampak tudi v podeželskih občinah, ako se jim zdi primerno. Klerikalni voditelji priznavajo ljudsko voljo samo tedaj, ako se jim ukloni, drugače pa ne.

Kar pa je posebno zanimivo na dogodku pri Sv. Joštu, je to, da je tajnik Gabrovšek očital dr. Stanovniku laž. Dr. Stanovnik je odvrnil, da mu je to, kar trdi o predsedniku oblastnega odbora in prvem podnačelniku SLS dr. Natlačen povedal sam veliki župan ljubljanske oblasti. Ne moremo si misliti, da bi veliki župan lagal. Veliki župan ne more govoriti nekaj, kar ne more biti res, ker je v oblasti najvišji zastopnik vlade in mora kot tak vsako svojo besedo dobro pretehtati. Pripomniti moramo, da je bil sedanji veliki župan ljubljanske oblasti imenovan na posredovanje klerikalcev. In kljub temu trdi tajnik SLS Gabrovšek, da je laž, kar je povedal veliki župan dr. Stanovniku. Ali moremo verjeti g. Gabrovšku, četudi je duhovnik?

Ali samostojni demokrati smo že valeni običajno, da klerikalni voditelji proglašajo vse za laž, kadar se jim pove neprijetna resnica. V svojih listih proglašajo vse za laž in laž, dokler ljudje, ki ničesar drugega ne čitajo, res ne verjamejo; da imajo prav. Na dokaze se niti ne ozirajo. V tem pogledu stoji na prvem mestu «Domoljub», na katerem sta podpisana kar dva duhovnika, med njima bivši minister in poslanec dr. Kulovec. Zna-

no je, da je bil ta gospod svoječasno pozvan, naj toži ljubljansko «Jutro», ki mu je očitalo laž, da pa tega ni storil. Sedaj ima čast kaplan Gabrovšek, ki je glavni tajnik SLS, da dokaže, kdo govori resnico, in sicer ne proti samostojno-demokratskemu listu, ampak proti bivšemu članu vodstva SLS dr. Stanovniku in tudi proti velikemu županu ljubljanske oblasti samemu!

Kakor vidimo, duhovniška suknja ne varuje človeka pred napako. To smo mi vedno trdili in zaradi tega so nas klerikalni listi psovali, da smo brezverci. Zato nas veselilo, da so klerikalci pri Sv. Joštu sami imeli priložnost, spoznati resničnost naše trditve, ki nima z vero ali brezverstvom nobene zveze. Po naukih katoliške cerkve je greh duhovnika veliko bolj obsodbe vreden, ker mora duhovnik dajati lep zgled, ne pa z neresnico sejati sovraštva, ki ga prava vera v Boga neskončne ljubezni ne sme poznati.

Razdor v klerikalni stranki je torej zelo velik in postaja vedno večji. Zanimivo je tudi to, da je dobil dr. Stanovnik v svojem boju proti vodstvu SLS več ali manj odkritega zaveznika tudi v poslancu prof. Evgenju Jarcu. Tega gospoda so mladi klerikalni voditelji po vojni potisnili precej v stran, ker so ga smatrali za prikrita pristaša dr. Šusteršiča. Šele v zadnjem času so ga spustili zopet na površje, toda na nobeno vodilno mesto. Postal je samo oblastni poslanec in dasi je v ljubljanski oblastni skupščini poleg Jožefa Gostinčarja edini, ki je bil že v bivšem kranjskem deželnem zboru poslanec in ki nekoliko pozna delo v taki skupščini, so postali dobro plačani oblastni odborniki samo mladi ljudje, ki sploh nimajo nikake parlamentarne prakse. Poslanec prof. Jarc se čuti zaradi tega močno zapostavljenega in dr. Stanovnikova zadeva mu je prišla prav, da je začel na skrivaj delati proti predsedniku oblastnega odbora in prvemu podnačelniku SLS dr. Natlačenu, ki ga klerikalci sami niso smatrali do zadnjega časa kot primernega, da bi mogel zavzemati v javnosti tako važno mesto, ker ni bilo še pozabljeno, kako je leta 1914. pred ljubljanskim deželnim dvorcem pozival na vojno. Boj se torej bije v klerikalni stranki na vseh straneh.

Čujejo se že glasovi, da nameravata dr. Stanovnik in prof. Jarc osnovati novo stranko, ako se ne posreči vreči sedanje vodstvo SLS. Prof. Jarc računa predvsem na starejše pristaše SLS iz dr. Šusteršičeve dobe, dr. Stanovnik pa na delavstvo. Sicer se ti ljudje nikoli niso posebno dobro razumeli med seboj, toda v boju išče vsakdo pomoč tam, kjer jo upa dobiti.

Ne vemo še, kako se bodo razmere v klerikalni stranki nadalje razvile. Vsekakor je gotovo, da bo prišlo še marsikaj na dan. Kar pa je že prišlo, nam je dokaz o nezdravih razmerah v tej stranki, ki so tudi v prvi vrsti krive, da je njena politika doživljala same polome. Nam seveda vse to potrjuje pravilnost dosedanje sodbe o njej. Klerikalci sami priznavajo, da v SLS smrdi, da riba pri glavi smrdi, in nič drugega tudi mi nikoli nismo.

Politični pregled

V političnih krogih se je zadnje dni mnogo obravnavalo

uspeh konference Male antante v Jachimovu.

S to konferenco so se močno utrdile vezi med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo v skupnem interesu vseh treh držav, ki imajo opasne skupne nasprotnike. Mala antanta je s to konferenco zopet pokazala, da je važen činitelj v evropski politiki, ki ga ne more prezreti nobena država. Mala antanta je činitelj, ki predvsem pazi na to, da se ne bo kalil v Srednji Evropi mir, ki je potreben vsem državam, katerih gospodarstvo je v zadnji vojni utrpelo ogromno škodo. Uspeh te konference je najbolj razburil Italijo, ki je mislila, da ima Rumunijo že popolnoma na svoji strani v protijugoslovenskem taboru, toda Rumunija se je odločno postavila na našo stran, ker ima preveč skupnih interesov z našo državo, zlasti glede Madžarske, ki kaj rada gleda preko mej v Jugoslavijo in Rumunijo na nekdanje ogrske pokrajine. Posebno prijateljska pogodba Italije z Madžarsko je razočarala Rumunijo.

Politični dogodki v Beogradu se gibljejo vedno okrog enega in istega, to je vprašanja razpusta Narodne skupščine in razpisa novih volitev.

Mnogo se ugiblje tudi o tem, kako se naj izpolnijo prazna ministrska mesta. Za razpust skupščine so predvsem Davidovičevi demokrati, ki si obetajo od novih volitev velik uspeh. Med radikali pa je razpoloženje za nove volitve prav majhno. Razjasnjenja v političnem položaju nista prinesli niti avdienci ministrskega predsednika Vukičevića in zunanega ministra Marinkovića pri kralju, ki se nahaja v Vrnjački Banji. Zatrjuje se, da bo odločitev padla v začetku junija, ko se bo kralj najbrže vrnil v Beograd. Razen tega se navaja proti razpustu Narodne skupščine tudi dejstvo, da je vprašanje rešitve našega spora z Italijo še vedno negotovo.

Zadnje beograjske vesti trde, da je sedaj italijanska vlada popustila. Italijanski poslanik v Beogradu general Bodrero je imel daljši sestanek z našim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem, kar se smatra

za začetek neposrednih pogajanj med našo državo in Italijo.

Italijanska nota, ki jo je Bodrero izročil našemu zunanjemu ministru, je sestavljena v precej prijateljskem tonu in se tiče predlogov Italije o načinu, kako bi se vodila ta pogajanja. Morda se bo vendarle našla podlaga za zopetno upostavo normalnih odnošajev med obema sosednjima državama.

Kljub svoji pripravljenosti za pogajanja pa italijanska oblastva še vrše

vojne priprave ob naši meji.

Zlasti utrjujejo okolico Zadra, kamor se ne prestando dovažati vojni material. Morda je temu krivo tudi znano italijansko «junaštvo», ki se boji našega napada, dasi pri nas nihče niti v sanjah ne misli na vojno.

V torek je prispel

v Trst italijanski kralj.

Vse hiše, ki stoje v ulicah, po katerih se je vozil kralj, so bile pod strogim policijskim nadzorstvom. Po stanovanjih so se nepre-

Ivan Albrecht:

Skrivnost sv. Barbare

(Dalje.)

«Slabi so najini dnevi,» je vzdihnila Repinka, ne da bi se bila ozrla po nečaku, ki je kakor pribit sedel za mizo. Pogled na njegov obraz je bil res nekaj posebnega. Nizko čelo je bilo izbočeno in na vse strani razbrazdano ter pegasto. Močno razvite obrvi na levi strani so kapasto zakrivale pokrneno oko, ki je bilo majhno in skoro popolnoma stisnjeno pod bradavičaste veke, medtem ko je bilo desno veliko, jasno in sinje ko poletno nebo po dežju. Mali, navzgor privihani nos je bil višnjevobakren, a pod ozkimi plavimi brkami skrita usta široka, na levo in desno daleč zarezana v lica. Rumeni in črno razjedeni zobje so bili žagasto naškrbljeni in redki ko pri grabljah. Brade skoro ni bilo, pač pa je na desni in levi strani vratu tičala za krepko močno pest velika golša, ki je pritiskala na sapnik, da je komaj dihal ubogi Kozma.

Tak je tedaj sedel Kozma za mizo in se z velikim desnim očesom zadovoljno razgledoval po sobi, medtem ko je levo pokrneno oko samo ko potuhnjena mačka zasledovalo Agato...

Mladenka je slonela pri omari in gledala neprestano na posteljo, kakor da pričakuje od matere rešitve ali sveta. Mučna, mrtvaška tišina je zavladovala v sobi.

«Pravkar sem bila še v nebesih,» je pomislila Agata. Skoro ji je šlo na jok.

Mati ves čas ni odprla oči.

Kozma je gubal čelo in se kremžil, kar je pomenilo pri njem, da premišljuje nekaj važnega. Ko je spoznal, da s tem ne opravi nič, se je oglašil:

«Ali ste že kaj uredili, teta?»

Agata ga je karajoče pogledala, toda možak se ni nič zmenil zanjo.

«Sem slišal, da vas nekaj pritiskajo, pa sem prišel.»

Pogledal je Repinko, za njo Agato, nato pa se je zasmejal tako zoperno, da je bolnica zastokala od neugodja.

«Safan se smeje tako, kadar pride po ubogo dušo,» je zamrazilo Agato. Nehote je vzela v roke kip svete Barbare in ga nesla materi na posteljo. Bolnica se je razveselila. Ko je začutila spominski porcelan v svojih rokah, je dejala:

«Viž, Kozma, jaz imam urediti samo še s tole, da mi izprosi srečno zadnjo uro —»

«Vi že, če res mislite tako,» je cvilil spak. «Kaj pa Agata?»

«Bog, ki za vse skrbi, bo tudi zanjo,» je z naporom odvrnila bolnica, «samo če ostane pridna in poštena —»

Agata je povsila glavo, Kozma pa je jel kašljati in se napanjati ko zasušen meh.

«Nič ne mislim hudega, nič,» je hlipel in mahal z rokami, «Bog ne zadeni! Samo tako, saj veste, teta, da kri ni voda —»

«Bog ti povrni dobro voljo,» je vzdihnila bolnica, Agata pa se je kakor senca splazila iz sobe. Dasi je ljubila mater z vsem svojim bitjem, vendar ni mogla vzdržati poleg nje v Kozmovi bližini. Dih tega človeka se ji je zdel kakor neviden strup, ki zamori vse, kar

doseže, njegova zoperna vnanost pa je bila mladenki odvrtna do bolečin.

V sobi je nadaljeval Kozma:

«Veste, teta, tako mislim, da bi vam pomagal —»

«Ti —?»

«No, da — seve —»

«Pomagati —»

Repinki se je zdelo kakor grozen sen, ko je poslušala nečaka:

«Saj veste, da imam po očetu, ko dosežem polnoletnost. Zdaj je vse —»

Ogovoril je raztrgano in kakor brez zveze. Repinka je premišljala. Kakor iz omočice se je oglašila:

«Tak je res, kar je trdila Katarina, tvoja pokojna mati?»

«Res, imam že papirje v rokah!»

«Tako?»

«Tritisoč goldinarjev —»

Repinki se je zameglilo pred očmi.

«Bog ti greh odpusti, Katarina! Tak si tako preskrbljen?»

Kozma se je jel smehljati. Veliko desno oko se je vrtelo zdaj sem, zdaj tja ko v božjastnem krču.

«Tako je, teta! In še vam pravim, da kri ni voda!»

Razburjeno je začel nihati po sobi in divje opletati z rokami.

«Materi ne morem pomagati, ker je ni več na svetu! Oče ni moje pomoči potreben, ker ga niti ne poznam niti ne vem, če še živi in kje da je —. Pod milim nebom imam samo še vas in Agato. Živ duh na svetu me nima

stano vršile preiskave. Po vsem mestu je kar mrgolelo policistov in detektivov ter je bilo aretiranih več ljudi. To pomeni, da italijanska oblastva niso bila baš prepričana o navdušenem sprejemu kralja v odrešenem Trstu. No, pa je bil navdušen sprejem vseeno, kajti fašistov, med njimi celo mnogo naših rojakov, ki so pozabili na svoj rod, je bilo dovolj za manifestiranje in pa za demonstracije proti Jugoslaviji. Vendar pa bo, kakor je upati, kljub oboroževanju meje in tržaškimi demonstracijam proti nam kmalu prišlo do sporazuma z Italijo.

Važen zunanjepolitični dogodek je

angleško prekinjenje vseh odnošajev z Rusijo. Angleška oblastva so namreč, kakor javljajo iz Londona, našla v prostorih ruskega trgovinskega zastopstva v Londonu dokumente, ki spričujejo, da je to zastopstvo vodilo obsežno vohunstvo v Angliji. Angleška vlada je zaradi tega sklenila, da se odpove trgovinska pogodba z Rusijo in da se zahteva od Rusije odpoklic ruskega trgovinskega zastopstva in ruskega poslanca iz Londona ter da se istočasno odpokliče angleški poslanik v Moskvi. Ta sklep vlade je angleški parlament ta trenutek, ko to pišemo, najbrže že odobril. Voditelj angleške delavske stranke

Macdonald je angleško vlado pred tem korakom svaril,

češ, da ne more imeti ugodnih posledic. Ne dvomno je ta prelom med dvema velikima državama igranje z ognjem, ki lahko zaplete Evropo v velike napetosti. Po vesteh iz Pariza se Francija v ta spor ne bo vmešavala in bo ostala nevtralna.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Na pobudo Jugoslovenske Matice bo proslavil gornjelogaški Sokol v nedeljo 29. t. m. v svojem domu desetletnico majake deklaracije. Na sporedu bodo tamburaške točke, deklamacije, govor in Nušičeva enodejanka «Knez Semberijski», ki je, igrana pred leti v Gasilnem domu, ostala vsem v najboljšem spominu. Začetek ob osmih zvečer. — Isto nedeljo dopoldne

bodo priredila vsa prosvetna, človekoljubna in domorodna društva obeh Logatev slavnostni obhod z godbo. Povorka bo krenila ob devetih iz Dolnjega Logatea in šla do Kale. Na povratku se bo ustavila pred sreskim poglavarstvom, kjer bodo zapeli peveci «Buči morje...». Nato bo pojasnil predsednik Jugoslovenske Matice pomen proslave in godba bo zavrnila «Bože pravde». Po godbi bo razhod. Gornjelogaščani se bomo zbirali k obhodu pred poglavarstvom ob osmih zjutraj. Udeležba za člane vseh društev častna dolžnost. — Predzadnjo nedeljo so naši tamburaši napravili izlet v Žibersče. Gostoljubna hiša Rečanova jih je pogostila nad vse pričakovanje. Zbrala se je tudi lepa kopa domačih deklet in fantov, ki so rajali ob zvokih godbe pozno v noč. Za naš Sokolski dom je nabrala učiteljica g. Justinova 300 Din. Hvala lepa!

ŽIBERSČE. Le še nekaj tednov nas loči od občinskih volitev. Razen nekaj nestrpnih bomo vsi Žiberščani volili domačo gospodarsko listo, ker ne maramo politike v občinskem odboru. Mi hočemo dobrih gospodarjev v občini, ne pa kričarjev. Kdor želi dobro sebi in svojemu gospodarstvu, bo šel z nami in vrgel kroglico v prvo skrinjico.

JESENICE. Jeseniški Sokol je napravil v nedeljo 15. t. m. izlet na Hrušico. To ni bilo vseh nekemu možaku, ki je napisal v nedeljskem «Slovcu» dopis, poln graje na Sokola. Možak pač samo tuhta, kako bi oblatil narodno društvo. Ker je Sokol šel ob pol treh na Hrušico, ga je peklo, seveda, ker je bilo baš med popoldansko službo božjo in še celo z godbo. To pa ni nič, da so malo pred nami šli krščanski socialci in Orli v civilu z godbo k Sv. Križu v Rovte. Tudi ti gospodje klerikalci, ki so jo prav tako brisali kar mimo cerkve, niso bili pri popoldanski službi božji. Dotični gospod naj raje poroča «Slovcu» kakšne potrebnejše stvari, ne pa take prazne besede.

JESENICE. Naša «Edinost» je imela 22. t. m. nogometno tekmo s Kranjem. Tu se je prvič pokazal velik napredek našega sportnega odseka. V primeru z lanskimi porazi je nedeljski rezultat 3 : 4 zelo zadovoljiv. Številno občinstvo, ki je prišlo gledat tekmo, je odšlo zadovoljno z igrišča. Poleg teh pa so posejli tekmo tudi ljudje, ki niti vstopnine par dinarjev niso hoteli plačati. Na opazke ljudi, ki bi radi predstavljali sportni

klub, ne odgovarjamo. Nekaterim članom izobraževalnega društva NSS «Bratstva» pa priporočamo knjigo o lepem vedenju.

PONOVA VAS PRI GROSUPLJEM. Na dan 15. t. m. smo imeli otvoritev tukajšnjih podzemskih jam na Taboru pri Ponovi vasi. Bil je to krasen dan. Takoj zjutraj so pričeli obiskovalci prihajati na prijazen griček na Tabor, kjer je pristna utrdba še iz turških časov. Udeležba je bila ogromna. Obiskovalci so se pohvalno izražali, ko so si ogledali podzemsko čuda krasnih kapnikov. Vsem, ki ste prihiteli v naš kraj ter tako pripomogli k sijajni otvoritvi in prireditvi, se izreka zahvala.

BOŠTANJ OB SAVI. Podružnica Jugoslovenske Matice bo proslavila v nedeljo 29. t. m. desetletnico majniške deklaracije na naslednji način: Ob 11. uri na trgu pred cerkvijo godba, pozdrav g. župana in govor g. predsednika. Popoldne ob 3. uri uprizoritev Anzengruber-Benkovičeve vesele igre «Slaba vest». Po predstavi skupno s Sevničani manifestacijska povorka na vrt hotela Triglav, kjer se bo vršila v prid Jugoslovenske Matice veselica.

BRASLOVČE. V posojilnici, ki so jo brez vsake potrebe ustanovili tukajšnji pristaši SLS, so se ugotovile velike nerednosti, ki so zelo zbegale vlagatelje. Ne bomo nikogar obdolževali in ne navajali imen, temveč samo poudarjamo: Pri nas obstoja že dolgo časa posojilnica, katero vodijo za take posle v polni meri sposobni možje, česar o klerikalni posojilnici ni mogoče trditi. Seveda le zato, ker se jim je videla stara posojilnica preveč napredna, so morali klerikalci ustanoviti svoj denarni zavod in so si mislili: «Zdaj jih pa bomo!» Toda naša stara posojilnica, v katero imajo ljudje polno zaupanje, kljub konkurenci stalno napreduje. Ko so se začele težkoče Slavenske banke, so nekateri klerikalci širili vest, da ima stara posojilnica naložen v tej banki večji znesek, kar je popolnoma izmišljeno. Stara posojilnica nima v Slavenski banki niti pare in tudi drugače ne bo prizadeta po polomu te banke. Razširjevalcem takih lažnivih vesti namerava stopiti vodstvo zavoda odločno na prste in jih zasledovati sodnim putem. — Minulo nedeljo so na tukajšnjem sokolskem odru igrali igro «Stari grehi». Med igralci in igralkami smo videli naše znanke in znanke, ki jih poznamo kot izvrstne igralske moči še iz predvojnega časa. Zato se je

rad, jaz pa imam vaju obe. Zato tudi nočem, da bi vaju kdo trpinčil zavoljo denarja —

Repinka se je mukoma nasmehnila. Spomnila se je, da je Kozma čudak, ki se naslaja ob najrazkošnejših domišljijah, ki nimajo nikake resnične podlage. Sama sebi se je čudila, kako mu je mogla verjeti, ko je pravil o denarju. Da ga ne bi žalila, je odvrnila:

«Te bom pa prosila, če si res tako dober.»

Kozma se je postavil na dolgo nogo in se silno spretno zavrtel.

«Pri sveti Barbari, zaščitnici umirajočih, vam obljubljam, teta — in Agata. — Kje je Agata?» se je nenadoma zdrznil in začel iskati z očmi.

Repinka je molčala.

«Dokler bom jaz dihal, ji ne bo nič hudega,» je svečano cvilil pohabljenec. «Zdaj pa zbogom, teta! Bom že kmalu spet pri vas.»

Kakor grda prikazen je odnihal iz sobe. Repinka si je oddahnila, se prekrižala in začela šepetaje moliti.

Pri fari se je oglasil zvon, ki je vabil k večernicam ...

II.

Ko se je Krasinka vračala od večernic, je došla Mejača, ko je hotel baš kreniti s ceste proti domu.

«Kam se ti pa danes tako mudi?» jo je ustavil možak, ko je šla kar mimo njega.

«Moram hiteti,» je odvrnila, «sem obljubila Repinki, da pridem pod noč še malo k njej. Zdaj me pa čakajo doma še polne roke dela.»

Mejač je prikimal in počasi pomodroval:

«Kaj se pa vbadaš tako sama, ko bi ti ne bilo treba. Saj bi se Jošt lahko malo ogledal naokrog —»

«O, za to je pa še vedno čas —»

«Ali si tako oblastna?»

«Nič! Kaj bom oblastna! Danes mu izročim domačijo, če hoče, samo siliti ga ne maram, ko vem, da je človek samo enkrat mlad! Kadar je pa enkrat zavezan, se navale križi nanj —»

«Ti si res dosti pretrpela —»

«Nikomur ne bi voščila tega,» je s poudarkom odvrnila Krasinka. «Zato se mi pa tudi vsak smili, kogar Bog začne obiskovati z nadlogami —»

Mejač se je odkašljajal. Skomignil je parkrat zapored z glavo, češ:

«Tako je! Kaj hočem?»

Potem je pomolčal in nekam važno pripomnil:

«Panta imaš pa le pridnega. Res, Jošta si lahko vesela! Ta bo lahko izbiral po srcu in po denarju —»

«Kakor mu bo kazalo,» je menila Krasinka. «Glede tega ga pa ne bom prav nič nagovarjala — ne tako ne tako —»

«Prav praviš, Krasinka. In še to ti rečem, da jaz tudi ne bi branil, če bi povprašal našo Nežo —»

«A tako,» si je mislila Krasinka, «ne bo kruha iz te moke.»

«Glasno je dejala:

«Da toliko daš na nas, sem res vesela. Tudi Joštu bom omenila —»

«Lahko mu rečeš,» se je razveselil Mejač. Potem se je ustavil in čisto iznenada vprašal:

«Ali kaj veš, kako je z Repinko?»

«Mislim, da bo težko kaj ž njo.»

«Se je tudi meni zdelo, ko sem bil zadnjič pri njej. Veš, sem šel zaradi denarja —»

«Tako?»

«Seve, kam pa človek pride, če bi hotel vse razmetati med berače!»

Krasinka se ni mogla premagati, da bi ne oporekala:

«Tako hudo se mi za spet ne zdi! Saj Repinka je poštena. In tudi Agata se mi zdi pridna.»

«I, no, križ je, križ s tako rodovino. Kri je kri. Saj veš, kakšna je bila Katarina, ki je prislužila na Dunaju tistega Kozmo —»

«Seve,» je zavrnila Krasinka, «ali kaj more Repinka za to, kar je zagrešila njena sestra! In nazadnje, če pomislimo, smo vsi ljudje. Saj pravijo, da so vse naše nadloge in trpljenje samo pokora za madež, ki ga nosimo na sebi.»

Ko je Mejač videl, da ni zadel prave strune, se je umaknil in odšel proti domu.

«Tiste njegove zarebernice suhe pa res ne bi marala za snaho,» se je nasmehnila Krasinka, ko je bila spet sama. «Stokrat ljubša bi mi bila Agata, pa naj bo še tako beraška.»

Ko je prišla domov, je bil Jošt že v hlevu pri živini.

«Danes si pa res priden,» ga pohvali mati. Jošt se nasmehne.

«Veste kaj, mati, ali bi mi dali grunt, če bi se ženil?»

pa tudi tako dobro igralo, da so bili gledalci, ki so kljub zelo slabemu vremenu posejili predstavo v obilnem številu, tako zadovoljni kakor že dolgo časa ne. Umestno bi bilo, da se igra ne samo enkrat, nego še večkrat ponovi — morda tudi na kakšnem sosednem odru. Čisti dobiček prireditve bo dobila Jugoslovenska Matica.

ŠOŠTANJ. Naša podružnica Jugoslovenske Matice bo proslavila desetletnico majske deklaracije danes na praznik Vnebohoda 26. t. m. popoldne ob treh v Sokolskem domu z govorom, pevskimi točkami pevskega zbora in šolske mladine, deklamacijami, živo sliko in drugim. Pričakuje se polnoštevne udeležbe iz Šoštanja in vse okolice, ki je pred devetimi leti ob proslavi obletnice majske deklaracije pokazala izredno navdušenost in še večji pogum.

ŠMARJE PRI JELŠAH. V nedeljo 15. t. m. se je vršil občni zbor sreske organizacije SDS v gostilni pri Gradu. Udeležilo se ga je 42 delegatov iz vsega sreza. Zastopane niso bile krajevne organizacije: iz šmarskega sodnega okraja Pristava in Sv. Stefan, iz kozjanskega okraja Podsreda in Kozje, iz rogaškega okraja pa Zetale, Donačka gora in Rogatec. Pač pa so bili zastopani zaupniki iz krajev, kjer še ni krajevnih organizacij. Pozdravil je navzoče in vodil zborovanje predsednik sreske organizacije gosp. dr. Hrašovec. Poročilo o delovanju sreske organizacije je podal tajnik g. Malgaj. Iz njegovega obširnega poročila je razvidno, da sreska organizacija SDS v Šmarju v minulem letu ni držala rok križem. O nalogah za tekoče in prihodnje leto nam je poročal oblastni tajnik g. Spindler. Izvoljen je bil večinoma zopet stari odbor: za predsednika živinozdravnik g. Peter Rihtarič, za namestnika g. dr. Hrašovec, za I. podpredsednika g. Martin Ulčnik, za II. podpredsednika g. Viljem Bizjak, za tajnika g. Malgaj. V debato so posegli številni delegati in zaupniki našega sreza. Živahnost, ki vlada med našimi pristaši, je porok, da se bo sreska organizacija še razširila od dosedanjih 17 krajevnih organizacij na 20. Tako je prav! Le pogumno naprej! Uspehi potem ne bodo izostali.

SV. FLORIJAN PRI ROGATCU. Sestanek krajevne organizacije SDS v Sv. Florijanu pri Rogatcu se je vršil v nedeljo 22. t. m. zjutraj po maši v prostorih g. Fišerja ob lepi udeležbi. O političnih in gospodarskih vprašanjih je razprav-

ljal oblastni tajnik g. Spindler. Oblastni poslanec g. Perkovič je načel razna vprašanja tamošnjega okraja, zlasti vprašanje okrajnih cest.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Na binško nedeljo 5. junija t. l. se bo v prostorih g. Pergerja predvajal film «Pasijon» s predavanjem. Predstave ob osmih zjutraj, ob treh popoldne in ob pol sedmih zvečer. Posebno pa še vse opozarjamo na kinematografsko predstavo ob desetih popoldne s predavanjem Zveze kulturnih društev iz Ljubljane. Pester spored: «Lov na krokodile, Lov na bisernice, Čudeži morja, Čebele, Versailles, Vinogradi v Franciji». Tudi za smeh bo preskrbljeno. Ne zamudite in ogledite si vsi te zanimive predstave!

STREZETINA. Z našega lepega vinskega vrha je malokdaj kaj čitati v preljubi «Domovini». Zato Vam sedaj sporočim kratko novico, ki pa ni prav nič vesela. Slučajno sem videl prizor, ki se je odigral pri nekem gospodarju. Ta je namreč pretepal s koli v vinogradu svoje delavce, največ dekleta. To zares svojevrstno postopanje do tličnika z delavstvom pač ne potrebuje komentarja.

MALA NEDELJA. Na binško nedeljo 5. junija se bo vršilo v Društvenem domu zelo zanimivo predavanje s predvajanjem filmov Zveze kulturnih društev iz Ljubljane: «Lov na krokodile, Lov na bisernice, Čudeži morja, Čebele, Versailles, Vinogradi v Franciji». Tudi za smeh je preskrbljeno. Opozarjajo se gospodarji in gospodinje kakor tudi mladina, da si v obilnem številu ogledajo ta zelo poučen in zabaven kinematografski spored. Samo dve predstavi. Prva ob treh popoldne, druga ob sedmih zvečer. Pridite vsi!

LJUTOMER. Tombola, ki jo je 15. t. m. priredil gradbeni odsek Sokola, je uspela prav dobro. Privabila je toliko ljudstva kakor še nobeno leto. Prvo tombolo (kravo) je zadel Jožef Mesarič iz Dokležovja, drugo (moško kolo) Karel Rudolf iz Kamenščaka, tretjo (pohišstvo) Prelog iz Mote, četrto (vrečo moke) Vajdič iz Ptuja, peto (voz drv) Mirko Žmavc iz Ljutomera in šesto (umivalni servis) Fr. Trojnar iz Borovcev. — Dne 26. t. m. popoldne bo ponovil dramski odsek vlezabavno burko «Kraljeva visokost».

SV. KRIŽ PRI LJUTOMERU. Na binško ponedeljek se bodo priredile v Križevcih zani-

mive in poučne kinematografske predstave Zveze kulturnih društev iz Ljubljane s peštrim sporedom: «Lov na krokodile, Lov na bisernice, Čudeži morja, Čebele, Versailles, Vinogradi v Franciji». Za smeh je istotako preskrbljeno. Čas predstav se bo pravočasno objavil. Ne zamudite! Obiščite vsi te predstave!

„Graščakov morilec“

je naslov novi izvorni povesti, ki jo bomo z binško številko (prihodnjo) začeli objavovati. Njena snov je zajeta iz zloglasne tlačanske dobe.

V zanimivih poglavjih nastopa kruti graščak Valerij,

morilec svojega prijatelja

in hudoben zatiralec svojih podložnikov. Z zavratnim umorom se hoče polastiti hčere umorjene žrtve in premoženja sosednjega gradu, umorjenčeve lastnine.

V tajni zvezi z gozdniimi roparji

je doprinašal najhujša grozodejstva in je njegovo brezsrčno zatiranje ljudstva izzvalo splošen upor.

Vsa povest je prepletena

s skrajno napetimi prizori

in slikami tedanjega časa ter je nedvomno ena najlepših povesti, kar smo jih doslej objavili.

Kdor še ni v krogu naših naročnikov, naj si sedaj

nemudoma naroči «Domovino»,

da bo imel že začetek izredno zanimive povesti v rokah. Nikomur ne bo žal za borih 30 dinarjev, kolikor stane «Domovina» na leto, ko bo čital to napeto povest. Nove naročnike opozarjamo, da bo binško številka tudi drugače imela prav bogato vsebino — torej najprimernejši čas, da si naši novi prijatelji naroče naš list, katerega več ne opusti nihče, kdor ga je vsaj enkrat čital.

Naše stare prijatelje pa prosimo, da sedaj malo poagitirajo za naš in svoj list. Povejte vsakomur, ki ne dobi «Domovine» v roke, da pripravljamo zanimivo povest.

«Še nikoli ti nisem rekla, da ti ga ne dam. Kar nevesto si izberi, pa se lahko domenimo.»

«Nevesto že imam, mati —»

«Katero?»

Jošt je ko kuhan rak.

«No, čisto natanko vprašal je nisem,» se izmika in grebe po jaslih.

«Poflej še niti ne veš, če te bo marala — ga draži mati, ki slutí sinovo misel.

«Saj pravim, da bi stopil popoldne —»

«Kam?»

«Tja, no, saj veste!»

«Kako naj vem?»

«Ali res ne?»

«Kdaj si mi pa povedal?»

«Agato mislim,» je zdajci dejal Jošt in pogledal materi naravnost v oči.

Krasinka se je nasmehnila in nagajivo požugala sinu:

«A, zato se ti ni tako nič nikamor mudilo, ko sva bila pri Repinki! Oj, ti mladi svet!»

V hišo grede mu je poflej dejala:

«Se pa kar hitro vsukni, no, da pojdeva po malici —»

III.

Ko je Kozma odšel, se je Agata vrnila k materi.

«Ne veste, kako se bojim tega človeka!»

«Kaj se ga boš bala, saj je revež!»

«Ne vem, kako je to. Kadar ga vidim, me spreleti groza. Ali je res moj bratranec?» je poizvedovala Agata.

Repinka je pritrdila:

«Rajne moje sestre Katarine sin je, lastni tvoj bratranec.

«Pa jaz je nisem poznala?»

«Ne, je nisi. Bila je malo doma. Reva je šla zgodaj po svetu. Tam jo je zadela nesreča —»

«Kako?» se je zavzela Agata.

Repinka se je zamislila. Z očmi se je izmikala hčeri, nazadnje je pa le začela:

«Saj zdaj si že dosti stara in ti lahko povem. Mogoče te ta vzgled obvaruje hudega. Vidiš, tvoja teta, Kozmova mati, je služila po mestih. Doma ni bilo dovolj kruha za vse... Tako dobrega srca je bila, pa je mislila, da so vsi ljudje takšni. Na Dunaju jo je zapletel zapeljivec. Ona je mislila pošteno, on pa jo je oćiganil tako, da mu je zdajala svoje prihranke, svojo dekliško čast in še zdravje po vrhu. Nakopala si je z njim strašno bolezen, ki je njo spravila v prezgodnji grob, otroka pa napravila pokveko —»

Agata je strmela. Strah, ki ga je dotlej vzbujala v njej misel na Kozmo, je jel porenjavati in se umikati občutku nekakšnega pomilovanja, da, skoro sočutja.

«Pa mi niste še nikoli povedali tega,» je počasi izpregovorila Agata. Mati je nagnila glavo na stran.

«Čemu naj bi ti bila pripovedovala te slabote! Pomagati itak ne moreš ne ti ne jaz.»

«Joj, jaz sem pa vedno mislila, da je Kozma res coperniški sin, kakor so kričali otroci po Vrhpolju —»

«Oh, to so naredili hudobni jeziki! Revež je in malo narobe včasih tudi v glavi. Prejle je pravil, da bo dobil tritisoč goldinarjev in da nama bo pomagal.»

«Uu,» se je stresla hčerkica, «njegove pomoči bi se pa še vseeno bala. Prej me je kar zeblo, ko sem opazila, kako me gleda.»

Mati je molčala. Bilo ji je vendar nekam težko in skoro žal, ker je razodela hčerkici sestrično sramoto.

Cez čas se je spomnila Agata:

«Jelite, mati, da vam je odleglo. Zdaj mi ni treba pisati tako žalostnih pism sestrama in bratom, jelite, da ne!»

Repinka se je nasmehnila.

«Kakor veš —»

Čutila je tudi sama, da ji je mnogo bolj. Tako nekam odmaknilo se je z nje vse hudo, da je celo sama začela upati v okrevanje. Čim pa se je zasvetila iskrica upanja v njenem srcu, je začela sanjati o hčerkini sreči. Ali ni bila Krasinka tako nenavadno prijazna in Jošt ves zamrežen in neokreten? Joj, pa ne da bi —?

«Saj ni mogoče,» je rekla sama zase, «Krasinka je trdna kmetica. Njen sin bo lahko po mili volji izbiral neveste in ne bo iskal revščine pri Repinovi...»

Kakor je njena prirojena preudarnost zanikavala, tako je sen le slikal srečno bodočnost. In sredi teh sanj je vprašala hčerkico:

«Kaj ti je pa Jošt kaj povedal?»

Agata je zardela do vratu.

«Nič posebnega,» je komaj iztisnila iz sebe. «Za píruh se je priporočil —»

Mati se je nasmehnila:

«In ti —?»

Agata jo je nagajivo pogledala izpod čela in z nasmeškom odvrnila:

«Sem rekla, da ne sme priti.» (Dalje prih.)

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NE ODLAŠAJMO S CEPLJENJEM PROTI SVINJSKI RDEČICI!

Znano je, kako strupeno-nevarna je ta kužna bolezen in koliko občutne škode je že povzročila po naših svinjakih. Vzlic temu se najdejo še zmeraj prašičerejci, ki se ne zmejnijo dosti za to bolezen in njene nevarnosti, dasi ni kraja, kjer bi ne bila že nastopila in povzročila najobčutnejšo škodo.

Svinjska rdečica je zavratna bolezen, ki nastopi nagloma, ne da bi se zavedali vzroka. Toliko vemo, da nastopa zaradi okuženja in da jo živali nalezejo po klaji in paši, po blatu in odpadkih in da napravi svojo pot vselej skozi želodec. Ker nastopa navadno v poletnem času in ker zelo hitro poteče, je treba zlasti sedaj vse previdnosti, da jo naše živali ne nalezejo.

Po dosedanjih izkušnjah imamo edino v cepljenju prašičev tisto sredstvo, s katerim se dajo obolele živali rešiti in ki nam daje potrebno jamstvo, da jih sploh obvarujemo pred nastopom te kuge. Cepljenje za rdečico že obolelih prašičev imenujemo z **dravilno** cepljenje, cepljenje zdravih prašičev, ki jih hočemo varovati pred tem okuženjem, imenujemo pa **varnostno ali zaščitno** cepljenje. Za eno in drugo cepljenje je treba živinozdravnika. Seveda je drugo cepljenje vse bolj zanesljivo.

Domača zdravila kakor na primer puščanje krvi, polivanje z mrzlo vodo in ribanje, prerezovanje ušes in repa itd. se po dosedanjih izkušnjah niso obnesla. Kakor hitro nam prašič sumljivo oboli, kar sodimo po tem, da ne žre, da se zarije v steljo, da ima suh rilec, da trpi žejo, da je po vampu in med zadnjima nogama bolj vroč, da je zapečen, moramo takoj poklicati živinozdravnika. Za rdečico oboleli prašič lahko pogine čez noč. Zvečer je še zdrav, jutraj pa je že lahko mrtev.

Previdnost zahteva od nas, da se pred takim obolenjem zavarujemo z varnostnim cepljenjem. Vsak prašičerejec mora skrbeti, da se prašiči pocepijo brez vsakega odlašanja, ker se prav sedaj bliža najnevarnejši čas za okuženje, pred katerim nismo nikjer varni. Varnostno cepljenje je danes tako važno, da bi se ga morali brez izjeme povsod poprijeti.

GNOJENJE DETELJE PO PRVI KOŠNJI

Oblne travniške košnje po drugih deželah, kakor n. pr. v Švici, moramo pripisovati ondotnemu obilnemu gnojenju. Tam ne gnoje travnikom samo jeseni in v zgodnji pomladi, ampak tudi pozneje po prvi košnji, tako da je za otavo zmeraj še posebej gnojeno. Pri nas tega gnojenja ne poznamo, dasi smo ga bolj potrebni kakor drugod. Pri nas manjka v to, žal, še povsod gnojničnih jam in gnojnice. Travniško gnojenje v Švici obstoji namreč v gnojenju z gnojnico, ki je imamo pri nas vse premalo. Pri nas še zmeraj raje trpimo, da nam odteka in da se zgubava v prazen nič, kakor pa da bi jo lovili in rabili za gnojenje.

Nekateri posestniki so se začeli v zadnjem času zanimati za gnojenje detelji po prvi košnji. To je prav, toda manj hvaležno, ker je v tem pogledu med deteljo in travo precejšnja razlika. Trava je za gnojnico vse bolj hvaležna kakor detelja in pri tem gnojenju gre za gnojenje z gnojnico. Umetna gnojila niso v tem času pripravna za naglavno gnojenje. Umetna gnojila rabimo z uspehom le jeseni in v zgodnji pomladi, sedaj pa ne. Izjemo dela le čilski soliter, ki pa za deteljska ne velja, ker si detelja lahko pomaga z značilnim dušikom, če bi ga manjkalo v zemlji. Detelja potrebuje predvsem fosforovo kislino,

kalij in apno, tedaj snovi, ki jih v tem času ne moremo z uspehom podajati. Gnojenje po prvi košnji detelje ni torej hasnovito, ker nam po eni strani gnojnica in čilski soliter premalo hasnita in ker nam po drugi strani glede na zapozneli čas druga umetna gnojila nič prav ne učinkujejo.

Če nam je na tem, da pomagamo detelji do boljših košenj, ne preostaja nič drugega, kakor da se zavzamemo za jesensko in zgodnje pomladno gnojenje. Gnojenje po prvi košnji pa velja predvsem za travnike in za gnojenje z gnojnico. V ta namen gnojnico tudi lahko razredčimo, če bi imela biti premočna.

Vinogradniški in sadjarski tečaji

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je odredilo prireditve letnih tečajev za obnavljanje in pospeševanje vinogradništva ter je dalo v ta namen na razpolago potrebna sredstva.

Letni poučni tečaji se bodo vršili za zeleno cepljenje trte in sadnega drevja ter zatiranje bolezni od 20. do 24. junija t. l. v državnih trtnih in sadnih nasadih: v Pekrah (pošta Limbuš pri Mariboru) in v Kapeli (pošta Slatina Radenci).

Delovni program za tečaje je naslednji: a) pripravljanje podloge za cepljenje trte in sadnega drevja; b) pripravljjanje in hranjenje cepičev za to cepljenje; c) praktično izvajanje cepljenja; d) o pogojih za uspešno cepljenje; e) negovanje teh cepljenj; f) delo pri odstranjevanju korenin v trtnici; g) o boleznih in škodljivcih vinske trte in sadnega drevja (peronospora, odtij, grozdni sukač, kodravost, krvava uš, listne uši, gosenice itd.) in o načinih, po katerih se zdravijo in zatirajo; h) pripravljjanje in praktično uporabljanje sredstev za zdravljenje in zatiranje bolezni ter škodljivcev.

Vsak udeleženec tečaja bo dobil prosto prenočišče in dnevno po 10 Din kot prispevek za prehrano. Razen tega dobe ob koncu tečaja odlični tečajniki nagrado v cepilnem orodju.

Tečaji so namenjeni v prvi vrsti kmetijskim in viničarskim mladeničem, potem pa tudi drugim interesentom, ki se hočejo udeležiti tečajev ob svojih stroških. Kdor se želi udeležiti katerega izmed navedenih tečajev, se mora čimprej, najpozneje pa do 12. junija t. l. ustno ali pismeno prijaviti pri upravniku nasada, kjer se želi udeleževati tečaja.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Po majhnem nazadovanju so cene na svetovnih tržiščih zopet krepkejše. Izvor krepkega držanja žitnih cen je na ameriških žitnih borzah, kjer zopet živahnejše nastopajo špekulanti in izrabljajo slabe vesti o stanju žitnih posevkov v Severni Ameriki. Na novosadski blagovni borzi so bile 23. t. m. naslednje cene za 100 kg: pšenica 325 do 327 Din 50 p, turščica 173 do 185 Din, moka «0» 460 Din, otrobi 180 Din.

ZIVINA. Cene se drže krepkeje. Za kilogram žive teže so se na zadnjem ljubljanskem sejmu prodajali: voli, prvovrstni, po 10 do 11 Din, drugovrstni 9 Din tretjevrstni 8 Din; krave, debele, 5 do 7 Din, klobasarice 3 do 4 Din; teleta 12 do 14 Din. Prasci za rejo so bili po 200 do 300 Din komad.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo dno 24. t. m. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799 Din 90 p do 802 Din 90 p;
100 nemških mark za 1347 Din 83 p do 1350 Din 83 p;
100 italijanskih lir za 310 Din 50 p do 312 Din 50 p;
1 dolar za 56 Din 70 p do 58 Din 90 p;
100 češkoslovaških kron za 168 Din 20 p do 169 Din.

Sejmi

27. maja: Žužemberk.
28. maja: Pucenci (Prekmurje), Pljujska gora.
30. maja: Rajhenburg, Vinica, Dolenja vas (okraj Kočevje), Stičina, Poljčane, Velenje.
31. maja: Boštanj, Kostanjevica, Laško, Moravče (okraj Litija), Radohova vas, Mirna peč, Radovljica, Mozirje, Marenberg.
1. junija: Stara cerkev (okraj Kočevje), Veliki Cirknik, Zirovnica, Sv. Lenart pri Mislinju.
2. junija: Velike Lašče, Vesela gora, Motnik, Turnišče (Prekmurje).
4. junija: Slovenska Bistrica, Podsreda-Sveta gora.

Kratke vesti

— **Kmetovalci iz laškega okraja, na poučni izlet na Gorenjsko!** Okrajni zastop Laško je v svoji zadnji seji živinorejskega odseka določil večji znesek za poučno potovanje v svrhu ogleda mlekarn ter vzornih rejskih središč na Gorenjskem. Vse stroške potovanja za določene izletnike bo nosil okrajni zastop. Kmetovalci, člani kmetijskih podružnic, izrabite priliko brezplačnega potovanja, ki vam bo nudilo mnogo zanimivega in poučnega! Izlet se bo vršil po možnosti že 3. in 4. junija, ako bo do te dobe od ministrstva odobrena polovična vožnja. Zaradi tega naj se kmetovalci, ki se nameravajo udeležiti poučnega potovanja, nemudoma zglaste osebno ali pismeno pri okrajnem zastopu v Laškem, pri uradu pristojne podružnice Kmetijske družbe ali pa pri okrajnem kmetijskem referentu. Točni dan in čas izleta se bo posameznikom še sporočil. W.

— **Maribor bo dobil ekspozituro Obrtne banke SHS.** Za nedeljo 29. t. m. je sklicana v Beograd plenarna seja upravnega odbora Obrtne banke SHS. Poleg drugih važnih zadev bo prišla na razgovor tudi zahteva obrtništvu mariborske oblasti, da osnuje Obrtna banka SHS svojo ekspozituro v Mariboru. Kakor se zatrjuje, bo pooblaščen upravni svet ljubljanske podružnice, da pripravi vse potrebno za ustanovitev mariborske ekspoziture.

— **Konkurz Slavenske banke.** Te dni je bil odprt konkurz o imovini Slavenske banke v Zagrebu. Kakor se zatrjuje, se bo tekom konkurznega postopanja mogla izvesti prisilna poravnava in se bo doseglo zadovoljivo kritje upniških terjatev.

SOKOLSTVO

s Posavsko okrožje zagrebške sokolske župe bo priredilo 10. julija t. l. zlet v Krško. Prosimo bližnja sokolska društva izven tega okrožja kakor tudi druga društva, da to prireditve vpoštevajo.

s Sokolsko društvo v Dražgošah bo priredilo na binkoštni ponedeljek 6. junija slovesno otvoritev Narodnega doma. Bratska društva prosimo za udeležbo v krojih. Zdravo!

BELEŽKE

+ **Protiverstvo.** Ali poznate tisto pripovedko o klepetulji, ki je iz vode strigla s prsti, ker ni mogla migati z jezikom. Tako nekako je s «Slovenskim Gospodarjem», ki je začel znova navijati lajno o brezverstvu «Domovine», čeprav je na tožbo lastništva «Domovine» prosil za poravnave in izjavil, da očitke brezverstva «Domovine» ne drži. «Slovenski Gospodar» zvito povprašuje: «Ali mar nismo ponudili dokaza resnice?» To je zavijanje, s katerim hočete preslepiti svoje bralce. Pač zato, ker je vedel, da bi očitkov proti «Domovini» ne mogel dokazati, se je urednik «Slovenskega Gospodarja» poravnal s tožiteljem in preklical vse očitke svojega lista proti «Domovini». Nadalje trdi «Slovenski Gospodar», da spada tudi «Domovina» med liste, ki jih katekizem prepoveduje. Noče in noče se poboljšati «Slovenski

Gospodar, kateremu je sicer tiskovni zakon precej postrigel svoječasne bohotne peroti. Mi nismo nikdar pisali proti veri, kar lahko potrdi vsak naš čitatelj, in tudi ne nameravamo v bodoče početi kaj takega. Zato pomeni takšno tolmačenje katekizma pravcato potvarjanje božjih nauk. To je zloraba verstva v politične svrhe, preračunana na nerazsodnost preprostih bralcev «Slovenskega Gospodarja».

DOMAČE NOVOSTI

* **Desetletnica majske deklaracije**, s katero je slovensko ljudstvo prvič v vidnejši obliki pokazalo, da hoče biti osvobojeno izpod avstrijskega jarma, dasi se je v deklaraciji še rabil «avstrijski okvir», se bo v dnevih 28. in 29. t. m. proslavila po vsej Sloveniji. Po nekaterih krajih se bodo priredile prav svečane spominske proslave z govori, deklamacijami, petjem in obhodi.

* **Najlepši spomenik kralju Petru I.** namerava postaviti naše glavno mesto Beograd. Spomenik bo stal na najlepšem trgu prestolice. Stroški so proračunjeni na 30 milijonov dinarjev.

* **Poslanec dr. Pivko v Limbušu.** Pišejo nam: Dasi je bil delavnik, smo se zbrali v sredo dne 18. t. m. skoro vsi člani krajevne organizacije SDS v Limbušu pri g. Srečku Robiču, da čujemo politično poročilo našega narodnega poslanca. Naprednjaki smo v naši občini letos napredovali, ker so se vsi, ki so vlekli poprej na razne strani, združili v Samostojni demokratski stranki. Naše delo se širi z vidnim uspehom na sosedne občine, ki spadajo k našemu volišču, to je na Pekre, Vrhov dol in Bistrice. Po poročilu gospoda poslanca, ki nas je zelo zanimalo in nas navdušilo, se je vršil občni zbor krajevne organizacije, na katerem smo si izbrali za predsednika župana g. Miho Kreuha iz Pekar, za podpredsednika g. Srečka Pandiča, posesnika v Limbušu, in odbor, ki obstoji iz posestnikov iz Limbuša, Pekar, Hrastja in Bistrice. Redni članski sestanki naše organizacije se bodo vršili vsak mesec, in sicer prvo soboto zvečer. Število naročnikov naših listov se je v zadnjem letu podvojilo.

* **Watson, znani prijatelj Jugoslovenov**, je prispel te dni v Beograd, kjer so ga zelo prijazno sprejeli. Seaton Watson je odpotoval tudi v Vrnjačko Banjo, kjer se nahaja kralj, ki je Watsona sprejel v posebni avdijenci.

* **Spomenik junakom na Koroškem.** Lansko leto so oficirji mariborske garnizije sestavili odbor, ki naj postavi dostojen spomenik onim članom nekdanjega mariborskega, sedaj 45. pehotnega polka, ki so padli leta 1919. v obrambnih bojih na Koroškem, zlasti v tako zvanem «labudskem odredu», ki mu je poveljeval naš general Majster. Predsedstvo odbora je prevzel takratni komandant 45. pp. in sedanji komandant dravske pehotne brigade polkovnik Dimitrije Spasić. Odbor je svoje delo že skoro dokončal. Zbral je samo med vojaki in oficirji 45. pp. lepo vsoto, ki bo omogočila, da se postavi padlim junakom dostojen spomenik. Svečano odkritje se bo vršilo na Vidov dan 28. junija t. l.

* **Mala ženska Antanta**, v kateri so včlanjena ženska društva Jugoslavije, Grške, Rumunije, Poljske in Češkoslovaške, ima svojo letošnjo konferenco v Pragi od 1. do 4. junija. Slovenke bo na tej konferenci zastopala gospa Angela Vodečova, predsednica Ženskega pokreta v Ljubljani. Konferenca se lahko udeleže kot gostje vse članice naših ženskih društev.

* **Odlikovanje obrtniškega prvobornika.** Obrtno društvo na Jesenicah je v nedeljo 22. t. m. pod vodstvom društvenega predsednika g. Ivana Gogole priredilo izlet na Dovje-Mojstrano. Izleta se je udeležil tudi predsednik Zveze obrtnih za drug g. Engelbert Franchetti iz Ljubljane. Ob tej priliki so jeseniški obrtniki izročili g. Franchettiju umetniško izdelano bronasto plaketo v znak priznanja za njegovo delovanje v korist slovenskih obrtnikov.

* **Nadučitelj Franc Gajšek** † Dne 21. t. m. je po daljši bolezni umrl v Celju g. Fran Gajšek, nadučitelj v p., v 67. letu starosti. Pokojnik je bil

vzor učitelja in vzgojitelja, dober oče svoji rodbini ter odkrit stanovski tovariš. Nad 40 let je služboval na zelo težavnem službenem mestu v Kalobju. Po svoji upokojitvi je preživel še nekaj let v Celju. Svetovna vojna mu je vzela enega njegovih sinov. Zvestemu somišljeniku blag spomin!

* **Sreski zbor SDS v Ptujju** se je vršil v nedeljo 22. t. m. v Narodnem domu. Zastopanih je bilo 12 krajevnih organizacij SDS iz ptujskega okraja po svojih izvoljenih delegatih; le krajevna organizacija Zavrč ni bila zastopana. Narodni poslanec g. dr. Pivko je dal delegatom navodila za podrobno delo v organizaciji in poročal o sedanjem političnem položaju. Predsednik gospod dr. Fermevc in tajnik g. dr. Šalamun sta poročala o razvoju SDS v ptujskem okraju, kjer je bilo v zadnji dobi osnovanih troje novih organizacij. Občni zbor si je izbral delegate za občni zbor in za kongres stranke. Razen delegatov je bilo prisotnih obilo naših pristašev iz mesta in okolice.

* **Občinske volitve na Vačah.** Vačani bodo imeli 26. junija t. l. svoje občinske volitve. Kandidatne liste so že sestavljene. Nositelj liste SDS je dosedanji župan g. Kimovec, ki je dokazal s svojim dosedanjim delom veliko sposobnost za to mesto. Njegovi listi je uspeh pri volitvah zagotovljen.

* **Odklikovanje.** Za večletno neumorno in uspešno delovanje za povzdigo živinoreje v Prekmurju je izrekel veliki župan mariborske oblasti priznanje in zahvalo sreskemu živinorejskemu referentu v Murski Soboti, uradnemu veterinarju g. Josipu Samcu.

* **Petnajstletnica gasilskega društva v Kandiji.** Gasilno društvo v Kandiji bo priredilo 5. junija t. l. na vrtu g. Zurca v Kandiji vrtno veselico, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo novih cevi. Vsa sosednja društva se naprošajo, da opuste na ta dan vsakršno prireditve. Kandijski gasilci bodo proslavili ob enem tudi 15letnico svojega obstoja.

* **Sprememba pravilnika o zaposlenju tujih delavcev.** Po novem pravilniku o zaposlenju inozemskih delavcev bo izdajala dovoljenja za zaposlenje pristojna oblastna inspekcija dela, ministrstvo za socialno politiko pa bo pristojno za pritožbe in spore.

* **Desetletnica velike eksplozije na Ljubljanskem polju.** Pišejo nam: Ta mesec poteče deset let one velike eksplozije skladišča municije na Ljubljanskem polju. Prebivalci tamošnjih vasi so vsi zbegani zapuščali svoja bivališča in se vtaborili za vasjo Kleče. Tabor se je razprostiral v dolgosti enega kilometra. Ker so bile hladne noči, so zažigali grmade, pri katerih so se grel in kuhali v skrbah za svoje imetje. Fantje, kar jih je bilo doma, in dekleta so se zabavali s petjem, dasi je treskalo in pretresalo zemljo kakor na fronti in so uro daleč naokoli popokala stekla pri oknih.

* **Vprašanje Ciglerjeve (Zieglerjeve) zapuščine rešeno.** Izsledniški komisariat v Zagrebu nam sporoča, da je vprašanje zapuščine po Viljemu Zieglerju, umrlem v Ameriki, že rešeno. Pokojnik je zapustil svoje premoženje svojemu sinu Viljemu v New Yorku. Toliko v obvestilo vsem Ciglerjem, da si ne bodo zastoj napravljali stroškov za dosego te dediščine.

* **Katastrofalen potres.** V nedeljo zvečer je potresomer zavoda za geodinamiko v Ljubljani zaznamoval močan potres na razdalji 7140 kilometrov. Katastrofalen potres so zabeležili tudi ostali potresomeri Evrope in Amerike. Kakor poročajo zadnje vesti, je bil ta potres v Indiji. Podrobnosti niso znane.

* **Iščejo se dediči.** Izsledniški komisariat v Zagrebu nam sporoča, da se iščejo dediči pokojnega Mihajla Strelca (Strelec), rojenega 24. avgusta 1875., ki je umrl v Ameriki. Dediči naj se javijo Izsledniškemu komisariatu v Zagrebu.

* **V Ameriki ponesrečeni rojaki.** Iz Chicaga poročajo, da je tam v bližini v začetku t. m. povozil vlak avtomobil, v katerem je bilo pet oseb. Štiri so bile na mestu mrtve, peto pa so prepeljali v bolnico. Mrtvi ponesrečenci so naši rojaki Miha Bukvič, Ana Brkljacičeva in njen 12letni sin

Peter ter Janez Klemenčič. V bolnico prepeljani pa je Brkljacič, soprog ubite Ane.

* **Divji prašiči na Pohorju.** Na Rdečem bregu v lovišču g. Vekoslava Godca se je vršil te dni lov na divje prašiče. G. Godec je ustrelil dve lanske svinji in eno prase, staro približno šest tednov, sosed Karničnik pa eno prase, dočim je eno prase pes živo vlovil. Ušel pa je merjasec z desetimi prasici.

* **Požar v Ihanu.** V soboto ponoči je nastal požar pri posestniku Janezu Štifterju v Ihanu pri Domžalah in mu upepelil hišo ter gospodarsko poslopje z vso vsebino. Razen tega je zgorela živina. V hiši sta bila zvečer le 70letna Štifterjeva mati in devetletni Štifterjev sin. Starka je zapazila požar šele tedaj, ko je bila vsa hiša v plamenu. K sreči je imela še toliko prisotnosti duha, da se je z malim vnukom rešila skozi plamen, pri čemer je dobila na rokah in nogah precejšnje opekline.

* **Nevihla nad Savinjsko dolino.** Pišejo nam, da je minuli petek prigrmela nad Savinjsko dolino, zlasti celjsko okolico, močna nevihta z grmenjem. Ponekod je padala tudi toča, ki pa ni napravila škode. Dež, ki se je razlil na Savinjsko dolino, je bil mestoma že potreben, zlasti za hmeljske nasade.

* **Toča v okolici Maribora.** Huda ploha s točo se je vvila 18. t. m. v smeri od Maribora čez Vurberg proti Sv. Urbanu in naprej čez Ptujsko polje proti Spodnjim Halozam. Toča je napravila precej škode na polju in vinogradih, ki so bili že itak prizadeti po slani.

* **Velik požar v Starem trgu.** V soboto popoldne je naenkrat nastal ogenj v hiši gostilničarja Butala v Starem trgu pri Črnomlju. Ogenj se je razširil s silno brzino. V desetih minutah je bila v plamenu vsa bližnja okolica. Pogorelo je do tal 16 poslopij, med njimi 9 hiš. Zgorelo je tudi poštno poslopje. V zadnjem trenutku je poštarica rešila z življenjsko nevarnostjo pošne listine in denar. Poštarico so morali pri njenem požrtvovalnem delu orožniki s silo odvesti iz hiše, da se ni ponesrečila v plamenih. Pogorelci niso rešili ničesar in je škoda ogromna. Pogoreli so vsi poljski pridelki in tudi živina.

* **Poskus samomora užaljene trmoglavke.** Neka gospa v Zagrebu, ki je zvečer zaposlena kot blagajničarka v kinematografu, je naročila svoji služkinji, da ne sme pustiti njene 13letne hčerkice Albine v mraku nikamor na ulico. Gospa se je pač bala, da bi njena hčerkica padla v slabo družbo. Komaj pa se je mati odstranila z doma, je Albina na vsak način hotela ven na sprehod. Z vso jezičnostjo se je prepirala s služkinjo, ki jo je zadrževala in je končno zaklenila vrata, da se dekletce ni moglo umakniti iz stanovanja. Razdražena je mala Albina sklenila, da izvrši samomor. Izpila je večjo količino octove kisline in začeli so jo zvijati hudi krči. Služkinja je takoj pozvala rešilno postajo in razbrzdano svojeglavo punčaro so z avtom prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec in ji rešili življenje.

* **Električni tok usmrtil otroka.** Ko sta v soboto popoldne odšla mariborski trgovec g. Tipel in njegova soproga, ki stanujeta v palači Pokojninskega zavoda, v svojo trgovino, je služkinja kakor običajno položila dveletnega trgovčevega sinčka Igorja spat v spalnici, nakar je odšla v kuhinjo. Čez nekaj časa je pogledala v sobo. Nudil se ji je grozen prizor. Dete je bilo po obrazu modrikasto ožgano, obe roki pa sta mu bili od dlani do komolca močno ožgani. Poleg trupla je ležala na postelji električna žica za svetiljko na nočni omarici. Poklican je bil takoj zdravnik, ki pa ni mogel nič pomagati. Kako je nastala težka nesreča, si razlagajo na dvojen način. Praviijo, da je bila električna svetiljka pokvarjena ter je žica, ki je bila zvezana s svetiljko, vsakogar elektrizirala, kdor je prijel zanjo. Na dete je najbrže padla žica, nakar je šel skozi njegovo telo 220 voltov močan električni tok, ki je dete takoj usmrtil. Mogoče pa je tudi, da se je dete začelo igrati s svetiljko ter se je dotaknilo žice.

* **Nesreča božjastnega dečka.** 12letnega Jurija Rahmeta iz Ihana, delavčevega sina, je že šest let starega napadala božjast, včasih tudi po desetkrat na dan. Dne 21. t. m. je šel opoldne za kra-

lek čas od doma, češ, da gre gledat novi most čez Bistrico, odkoder ga ni bilo več nazaj. Po dolgem iskanju ga je končno našel njegov oče drugi dan utonjenega v Bistrici v vodi, ki ga je nesla kake 3 km naprej skoro do vasi Beričevo. Dečka je brčkone na mostu vrgla božjast, nakar je padel v vodo in utonil.

* **Samomor nezakonskega očeta.** V vasi Ravenu sta mlada zaljubljenca Ivan Kovačič in Slavica Hrlečeva dolgo skrivala svojo ljubezen. Te dni pa se je vse razkrilo, ker je prišel na svet sad ljubezni. Slavica je rodila dete in izpovedala, da je njegov oče Ivan Kovačič. Na vasi so se o tem takoj začele presti govornice in mladi nezakonski oče se je zaradi opravičljivosti zlobnih jezikov pognal strel v glavo in na mestu izdihnil.

* **Samomor zaradi brezposelnosti.** V ljubljanski bolnici je preminula 24letna mladenka, brezposelna delavka Frančiška Nadižovčeva. Stanovala je v Zgornji Senici pri Medvodah. Iz obupa, ker je bila že dalje časa brez službe, je izpila večjo količino lizola. Domači so opazili, kako se mladenka vije v hudih bolečinah in obvestili orožnike v Medvodah, ki so takoj telefonirali po rešilni avto v Ljubljano. Med tem časom so mladenko naložili na kmetski voz ter jo peljali proti Ljubljani. Potoma je nasproti pridrvel rešilni avto, ki je Francko prevzel ter z njo oddrhal v ljubljansko bolnico. Zdravniki so ji skušali rešiti življenje, toda bilo je prepozno.

* **Ali veste, kje ste solidno postreženi?** Velika izbira moškega sukna in razne vrste manufakturnega blaga pri Francu Pavlinu, Gradišče št. 3 v Ljubljani. 135

* **Številne tatvine koles v Kranju.** V Kranju so se v zadnjem času izvršile številne tatvine koles. Te dni je bilo zopet zmaknjeno kolo, in sicer izpred gostilne «Pri Jahaču» posestniku Alojzu Štefetu z Brda pri Predosljah. Tatvino so naznanili orožniški postaji in sta se takoj odpeljala dva orožnika na kolesih ter dohitela pred Naklim na državni cesti fanta z ukradenim kolesom. Fant, ki je star komaj 16 let, je izpovedal, da se piše Bogomir Košir, doma z Jesenic, in da je prišel v Kranj z namenom, da ukrade kako kolo. Fanta so izročili sodišču.

* **Drzen rop.** V okolici Litije je neznan zločinec napadel s kuhinjskim nožem 65letnega mlinarja Avblja iz Cirkuš, ki se je vračal v njegovem spremstvu iz Litije domov. Zločinec je iztrgal Avblju denarnico ter zbežal v gozd. Avbelj, ki ni ranjen, se je tako prestrašil, da je moral iskati zdravniško pomoč.

* **Ropar ubil 70letno staro.** V nedeljo zjutraj so našli v Zverinjaku pri Artičah 70letno vdovo Ano Kopinčovo umorjeno v njenem stanovanju. Imela je pet smrtnih ran na glavi, vratu in na nogah. Udarci so bili prizadeti s težko drvarsko sekiro, ki so jo našli prislonjeno ob postelji, na kateri je ležala umorjenka. Morilec je oropal samo 25 Din, ki jih je vzel iz omare v sobi. Hranilne knjižice za 1900 Din in 400 Din gotovine ni našel. Umor je bil izvršen morda okrog polnoči, ker so našli zjutraj umorjenko že popolnoma trdo. Našla jo je ob sedmih zjutraj njena postrežnica Frančiška Glogovškova, ki je dobila ob svojem prihodu vrata odprta. Orožniki so aretirali dva moška, in sicer lastnika užitkarskega posestva ter nekega drugega moškega iz sosesčine, ki je na slabem glasu.

* **Grd zločin.** Nedavno je bil v Mariboru aretiran možak, ki je zabljal mlade mariborske šolarice v gozd in jih oskrnjal. Takrat se je vzbudil sum, da ima aretiranec na vesti tudi oskrumbo neke desetletne deklice v ptujski okolici. Preiskava pa je sedaj dovedla do domneve, da je dotično dekletce zvalil v gozd in oskrnjil najbrže brat mariborskega aretiranca, ki je zdaj že tudi pod ključem. Možak krivdo odločno zanika.

14. kolo drž. razredne loterije.

Opozarjamo svoje čitatelje, da jim z današnjim dnem dajemo priliko, da si za bodoče kolo nabavijo srečke od najsrečnejše kolekture L. Z. Konjović, Beograd, katera je najsolidnejša, najkulantnejša in katera je pokazala največji uspeh. 149

IZ POPOTNIKOVE TORBE

BREZVERSKI ČASOPISI, KANCELPARAGRAF IN DRUGE TAKE NEZGODE.

Jarše, v maju.

Ko te, dragi prijatelj narave, zanese pot na večernem izprehodu, da se odpočiješ in razvedriš v prosti majniški naravi po celodnevem trudu polnem delu, mimo obče znane misijonske cerkve v Grobljah pri Domžalah, se tudi rad udeležiš večernih majniških šmarnic in z drugimi verniki opraviš svojo pobožnost.

Cerkev je krasno slikana, močno razsvetljena in vsa okrašena s cvetjem in vencem, kar je delo brhkkih domačih deklet. Človek ob pogledu na vso krasoto res stopi kakor preroben v to svetišče, v svetišče miru in sprave, da tam pozabi za hip na težek boj, ki ga mora biti v boju za vsakdanji kruh in svoj obstoj.

Cerkev je polna večinoma ženskega spola; le sem in tja sedi ali stoji kak moški. Komaj se prerineš med množico in najdeš skrit kotiček, da tako neopazovan prisostvuješ opraviilu. Tako stojiš in čakaš pričetka, da slišiš besedo božjo. Ali motiš se, dragi moj!

Pridigujoči duhovnik res pove v začetku nekaj krščanskih besed, ki blagodejno vplivajo nate, a iz krščanskih besed preide takoj na politiko. Udriha po brezverskih časopisih, organizacijah, kancelparagrafu in podobnem, tako da ti postane v resnici slabo. Nato sledi povelje: «Proč z brezverskimi časopisi, v vsako pošteno in katoliško hišo se mora vseliti »Domoljub!» Čitanje časopisov «Jutra» in «Domovine» je seveda neodpustljiv greh, za katerega je predpisana kazen po-

Ceneje kot pri vsaki RAZPRODAJI
dobite od 25. maja do 15. junija 1927.
moške, fantovske in deške oblike pri
tvrdki **JOSIP IVANČIČ, Ljubljana**
Selenburgova ulica 1 (dvorišče, levo).

gubljenja. To pa predpisuje samo politizirajoča duhovščina, dočim čiste verske resnice ne morejo imeti ničesar proti tema dvema poštenima časopisoma.

Ali te ne navdaja odpor napram takemu duhovniku, ki izrablja svetišče v politične svrhe? Namesto besede božje slišiš le besede mrznejše proti svojemu bližnjemu, ki ne pripada klerikalni stranki. Kričijo o brezvercih, o preganjanju katoliške cerkve in duhovnikov. Ali ne zatirajo ti sami vere in izpodkopavajo svojega ugleda s svojo politiko v cerkvi?

Po končanem opraviilu, dragi sprehajalec, imaš priliko, da slišiš od vračajočih se vernikov prav šaljive pripombe na račun duhovništva in v korist tako zvanemu brezverstvu, kar ti prav kratkočasi pot, ako si v kraju nepoznan in nimaš svoje družbe.

Ko si brez nezgod prijadral domov, ti še vedno brni po glavi o samem framazonstvu, časopisih, organizacijah, kancelparagrafu in drugih nadlogah.

Šele zjutraj, ko ti prijazno jutranje solnce posije skozi okno ali vrata ali kar skozi streho, ti preidejo misli in sanje o tistih groznih brezverskih zvareh, ki so te napadale vso noč. Ponovno se poženeš v boj, ki ga bijemo ramo ob ramo neglede na stranko vzajemno, da se vzdržimo na površju človeškega življenja. — B. J. J.

Mrtvi romarji

(Pripovedka.)

Noči kvaternega tedna so bile nekdanj, kakor pravijo, polne strahu in groze. Ob znamenjih, samotnih cerkvicah in na križpotjih so se pojavljale čudovite prikazni, po gozdih so se podili divji lovci ter iz razvalin starih gradov so vstajale pošasti, stražeče zaklade in čakajoče rešitve. Gorje mu, kdor je ob takih večerih hodil po prepovedanih potih!

Hribček s starodavno romarsko cerkvico je bil obsejan z lesenimi kočami, ki so tvorile po vsem

pobožju eno samo vas, Bregovje imenovano. Tu je živela Nežika, izvoljenka Tomaža, ponosnega fanta iz doline. Njuno dolgoletno znanje je povzročilo gorečo ljubezen, hrepenečo po pogostih sestankih. Nežika sicer ni hodila v dolino, tem večkrat pa je zaplalo Tomaževo srce ter ga je pognalo na Bregovje.

Nekega pomladnega večera se je zopet zapotil k svoji nevesti. Skoro ustrašila se ga je, ko je stopil v sobo, vedoč, da je kvaterni večer, ob katerih je prepovedano vasovanje.

«Ali ne veš, da je kvaterna sreda?» ga je rahlo opozorila.

«Jej, saj rest!» se je spomnil zaljubljeni Tomaž. Popolnoma je bil pozabil na skrivnostno noč, ki ne dopušta ljubavnih sestankov.

«Kak drug večer bi rajši prišel,» je oče posegel v pogovor. «Ali te ni groza iti nocoj izpod strehe?»

«Bom pa takoj obrnil,» se je odločil Tomaž. Popolnoma je bil pozabil na skrivnostno noč, ki ne dopušta ljubavnih sestankov.

«Kak drug večer bi rajši prišel,» je oče posegel v pogovor. «Ali te ni groza, iti nocoj izpod strehe?»

«Bom pa takoj obrnil,» se je odločil Tomaž.

«No, ker si že tukaj...» je odnehal starec in tudi njegova boljša polovica je prikimala, naj ostane.

Porazgovorili so se o strahovih, katerih je kar mrgolelo okrog po Bregovju. Od teh so prišli na domače dogodke: tu je bilo treba pohvaliti in tam pogrjati, kakor je pač naneslo. Ko jim je zmanjkalo tvarine, so se spravili nad delo in vreme.

Enajsta ura je dvignila Tomaža s klopi ter ga je silila k razstanku. Vedno bliže se je pomikal k vratom, že je držal za kljuko, a zmeraj je še kdo kaj spregovoril ter ga je zadržal.

«Za ves denar ne grem zdajle čez Bregovje,» se je zgrozil oče.

«Pa še mimo cerkvice pojdeš!» je dostavila skrbna mati. «Ze marsikdo je kaj videl tam gori...»

«Nič se ne bojim,» ju je pogumno zavrnil.

«Noč ima svojo moč,» je trdil vraževerni starec. «Nekoč jo boš iztaknil.»

«Ne verjamem,» je dvomil mladenič.

«No, pa srečno hodi!» mu je Nežika želela ob slovesu.

Zunaj je bila tema kakor v rogu. Tomaž se je napotil navzgor po kolovozu, držečim mimo romarske cerkve, odkoder se je po drugi strani pobožja spuščal navzdol v dolino. Nekaj ga je siloma vleklo nazaj ter mu je šepetalo, naj se izogne samotnemu svetišču. Tega pa se ni upal storiti, ker je že večkrat slišal, da ni varno kreniti z začete poti.

Tik pod vrhom hriba ga je iznenadilo zvonjenje iz zvonika božjepotne cerkve. Srce se mu je ohladilo ob misli, da je zazvonilo dan in minula ura strahov. Dospevši na vrh je zapazil, da je cerkev slovesno razsvetljena. Zdelo se mu je, da čuje mrmranje, podobno molitvi. Ustavil se je in poslušal.

«Sveta Marija...» je vošlo zadonelo iz svetlišča.

«Prosi za nas!» se je glasil hrupen odgovor, dokaz, da se glasovi številne množice vpletajo v gorečo molitev.

«Sveta mati božja...»

«Prosi za nas!» Vedno glasneje je odmevala prošnja. Take zbrane molitve še ni slišal v nobeni cerkvi niti ob času največjih potreb. Tako ne morejo moliti zemljani, ampak bitja, katerih gorečnost je popolna.

Tomaž se je vzlic svojemu junaštvu tresel kakor šiba, od vsakega lasu mu je kanila tvojna kaplja. Čim bliže je prihajal cerkvi, tem bolj so se mu šibile noge in šklepetali zobje. Videl je ogromno množico romarjev, ki so s povzdignjenimi rokami klečali okrog cerkve. Nehote je obstal ter se spustil na kolena.

Tedaj je vstala izmed množice veličastna žena, ki mu je z desnico pokazala pot mimo cerkve in namignila, naj se odstrani. Poslušal je tihi ukaz ter jo je ubral v dolino. Prišedši domov se je zaletel v vrata s tako silo, da jih je vrgel s tečajev.

Soteščan.

ZDRAVSTVO

z Sladkorni zajtrk za bolnike. Neki dunajski zdravnik priporoča sladkorni zajtrk kot sredstvo, da dobimo tek in da se zredimo. Na prazen želodec naj dobe bolniki 50 do 100 gramov kockastega sladkorja v čaj; če računamo težo kocke s 6 grami, pride torej 8 do 16 koščkov na dve čaši čaja. Tega zajtrka ne smemo použiti prehitro; najbolje je tekom pol ure. Čaj tudi ne sme biti prevroč. Če je kdo občutljiv zaradi sladkega okusa, naj dene malo limonovega soka v čaj. Po sladkornem zajtrku ne smeš tri do štiri ure ničesar jesti, razen če se pojavi tek že prej. Pri mladem ozdravljencu po vnetju pljuč so povzročili s sladkornim zajtrkom hudo lakoto in so dosegli tekem 8 dni 1½ kg prirastka na težo. Tek je ostal tudi potem še dober, ko so s sladkornim zajtrkom prenehali. Bolnik se je zredil v naslednjih 8 dneh spet za 1½ kg. Pri 34letnem bolniku z želodčnimi tvori in s pomanjkanjem teka so odpravili tvore s posteljnimi počitkom in s primerno hrano, dočim je pomanjkanje teka ostalo in je bolnik neprestano hujšal. Dali so mu sladkorni zajtrk; tekom petih dni je bil tek že prav dober, tekom šestih dni se je zredil bolnik za 1½ kg. Nato so s tem zajtrkom prenehali, a se je bolnik še naprej redil in se je zredil v 40 dneh za 4 kg.

ŽENSKI VESTNIK

POMLADNE UZITNE GOBE.

Se vse premalo se naša javnost zaveda velike važnosti gob v ljudski prehrani in trgovini. V št. 15 «Domovine» smo podali nekaj navodil za spoznavanje in uporabo užitnih gob. Največ vrst gob raste pri nas šele jeseni (od avgusta do novembra), vendar imamo tudi v pomladnih mesecih (april—junij) nekaj prav dobrih gob, ki pa jih naša javnost z izjemno mavrohom sploh ne pozna.

Prve pomladne gobe so smrčki (mavrohi), ki jih je več vrst. V naših krajih se najčešče dobi koničasti ali šiljasti smrček (morchella conica), ki je črnkastorjave barve s podolgastimi jamicami po vrhu klobuka. Raste na peščenih tleh ob robovih njiv, po pašnikih, peščenih iglastih gozdih in celo na vrtovih od meseca marca do junija. Ljubljanski okoličani jih precej znosijo na trg, kjer jih prav lahko prodajo. Še bolj pogosto pa rastejo po Notranjskem, posebno na kraških tleh. Redkejši v naših krajih je užitni smrček ali preslica (morchella esculenta), ki je dosti večji in širši, na temenu zaokrožen, rumenostive barve. Istotako redek je kapčasti ali turški smrček (morchella rimosipes), ki je med vsemi najmanjši ter ima klobuk oblike oreha ali drobne čebule olivnozeleno barve. Nadaljnje vrste so še: visoki smrček (morchella elata), ki je usnjate ali olivnorjave barve; zvončasti smrček (morchella patula), pri katerem klobuk ni priraščen h kocenu kakor pri drugih smrčkih, temveč visi prosto vrhu kocena.

Nekoliko podobni smrčkom so hrčki, ki imajo razcefran, na vse strani vijugast klobuk razne oblike in barve. Tudi hrčkov je več vrst, ki rastejo od rane pomladi do pozne jeseni. Pri nas je najčešči jesenski hrček (helvela crispa), ki na namesto klobuka navzgor zavihane krpe belkastorjave ali bledorjave barve. Raste po vlažnih listnatih gozdih, med grmovjem, a tudi po travnikih blizu gozdov.

Vsi smrčki in hrčki so zelo čislane gobe, ki se dobro prodajo ali porabijo v gospodinjstvu sveže in posušene. Neuziten je med vsemi samo smrdljivi smrček (phallus impudicus), ki raste po senčnatem grmovju, a že od daleč neznošno smrdi po mrhovini, zaradi česar ga pač ne bo nihče pobral, še manj pa užival.

Naš splošno znani užitni goban ali jurček (globanja, vrganj) se tudi pojavi ob ugodnem vremenu že meseca maja (pisec teh vrst je dobil letos prav lepo razvit eksemplar 16. maja na Rožniku pri Ljubljani). V južnejših legah naj-

demo istočasno enakovrednega sovrstnika bronasti goban (boletus aereus), ki ga naše ljudstvo zaradi črnkaste barve imenuje «ajdnek».

Meseca maja dobimo včasih tudi najzlahotnejšo gobo: poljski kukmak ali šampinjon (psalliota campestris). Raste na travnikih, pašnikih, ob potih, a tudi na vrtovih. Barve je belkaste in ima pod klobukom lističe, ki so lepe rožnate barve. Iste barve so lističi tudi pri obeh poznejših sovrstnikih (travniki in gozdni kukmak). Po tem znaku je najlaglje spoznati te izvrstne gobe. Posebno pogosto in v množinah se dobe v Spodnjem Posavju, na Murskem polju in v Prekmurju. V goratih krajih so redki.

Druga lističasta goba bele barve, ki jo dobimo ponekod tudi že meseca maja, nato pa do pozne jeseni, je mokařica ali slivarica (clitopilus prunulus), ki raste najraje po sadnih vrtovih, a tudi po gozdnih travniših ter ima izrazit duh po sveži moki ali škrobu. Tudi to je prav dobra goba.

Lisičke pozna pri nas vsak otrok. Je okusna, dasi glede redilne vrednosti manj vredna gliva. Kjer rastejo lisičke v množinah, jih kaže sušiti, posušene pa zmleti v prašek, ki se porablja pozimi za juhe in prikuhe.

Meseca maja je tudi že dobili dve vrsti užitnih kolobarnic (tricholoma): 1.) majnikova kolobarnica ali jurjevka (tricholoma gambosum). Klobuk je rumenkastobelega barve in ima navadno obliko podkve. Raste po gozdnih travniših in redkih listnatih gozdih, a ne pogosto. 2.) Tigrasta kolobarnica (tricholoma tigrinum) ima v mladosti koničast, pozneje raztegnjen klobuk bele, pozneje sive barve in je črno marogast. Na kocenu nosi kožnat obroček.

Tudi na starih drevesnih panjih, posebno bukovih in lipovih, najdemo že v sedanji dobi dve vrsti gliv v šopih: 1.) žveplenoglavko ali žveplenjačo (hypholoma fasciculare) in 2.) užitno štorovko ali jelševko, tudi hrastovko imenovano (pholiota mutabilis). Prva (žveplenoglavka) ni užitna; nekateri jo štejejo celo med strupene. Kakor že ime pove, je ta gliva žveplenorjave barve. Iste barve so tudi lističi pod klobukom, na starost zelenkastočrni. Užitna štorovka pa je cimetvorjave barve, ob robovih vedno vodena. Lističi so bledorjavni.

Nevarnih strupenjač (strupeni kukmak in mušnica) navadno ni pred mesecem julijem. O teh izpregovorimo še pravočasno. Vsekakor pa je nepoznavalcem vedno priporočati previdnost.

Kdor se hoče temeljito poučiti o vseh užitnih in strupenih gobah na podlagi živih slik in jasnih opisov, naj si nabavi Begovo knjigo «Naše gobe» (cena 50 Din).

Za kuhinjo

Smetanova juha. V lonceni tri litre vode; osoli jo, prideni lorberjev list in malo kumine. Ko zavre, dodaj pol litra kisle smetane, v katero vmešaj malo kisa in tri žlice moka. Kadar je ta juha dobro prevrela, jo daj s praženimi žemljami ali praženimi koščki kruha na mizo.

Pražena telečja jetra. Pusti jetra v svežem mleku približno eno uro, nakar jim odstrani kožo. Vtakni jim več koščkov narezane slanine. Nato prepraži v ponvi nekoliko masti, nekaj koščkov narezane slanine, čebule, peteršilja, korenja in tudi zelene, ako jo imaš pri roki. Prideni jetra, osoli in potresi z dišavami; lahko prideneš tudi nekaj koščkov limonovih olupkov; vse to pokrito praži. Ko je zrumenela slanina v jetrih, vzemi jetra ven ter odlij mast in naredi prežganje. Na ostalo zelenjavo zlij nekoliko goveje juhe, postavi na ogenj, da zavre, nakar jo precedi na prežganje. Nato pusti, da prežganje zavre, prideni vanj jetra, katera nekoliko pokuhaj. Okisaj po okusu. O jetrih naj bo pripomnjeno, da se ne smejo kuhati predolgo, sicer postanejo pretrda. Pražena telečja jetra so prav dobra k žgancem ali polenti.

Praktični nasveti

Odstranjevanje madežev od črešenj. Madeže od črešenj izperemo iz perila na naslednji način:

Kakor hitro madež nastane, izperemo onesnaženo perilo v mlačni milnati vodi, potem ga namočimo v mleku in ga pustimo v njem nekaj ur. Na ta način madež popolnoma izgine. — Od črešenj umazane zobe lahko osnažimo z mlačno vodo, ki smo ji dolili nekoliko octa. — S prstov ali ustnic se dajo madeži na enak način osnažiti. — Madeže od črnih črešenj odpravimo, če namočimo perilo za 24 ur v kislem mleku in ga potem operemo v mlačni, pozneje v topli vodi. Če madeži še ne izginejo, jih skušajmo odpraviti z žveplanim dimom.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

SIBIRSKA ŽELEZNICA.

Kake daljave zmore moderna tehnika, da nam olajša promet med oddaljenimi kraji, nam nudi lep zgled sibirski železnica, o kateri so naročniki časopisov zadnje mesece gotovo čitali.

Sibirsko železnico so zgradili kot podaljšek evropske železnice Samara - Zlatoust - Čeljabinsk in ki naj bi se končala ob Tihem oceanu.

Dne 31. maja 1891. je v Vladivostoku za to železnico prvi zasadi lopato car Nikolaj II., takrat še prestolonaslednik. Delo se je začelo istočasno na zapadu in vzhodu.

Po desetletnem delu so mogli dne 9. novembra 1901. izročiti železnico prometu.

Sibirski železnica je najdaljša na svetu in meri 8536 km, če pa prištejemo k temu še progod Petrograda do sirske meje, meri vsa železnica 11.000 km, to je dvakrat toliko kot Pacifiška železnica v Združenih državah, ki pelje iz New Yorka v San Francisco.

Pri gradnji te železnice je bilo treba premagati ogromne težave s podnebjem, velikanskimi rekami, čez katere so morali napraviti mostove, in s pomanjkanjem delavcev v malo obljudeni deželi.

V Sibiriji postane zemlja, če zmrzne, trda kot jeklo; poleti pa koleba toplota do 30 stopinj Celzija, kar je neugodno vplivalo na zdravje delavcev.

Ogromnost tega podjetja naj pokažejo nekatere številke. Samo na pravih sibirskih tleh je delalo 70.000 delavcev, ki so delali skupno 19 milijonov dni; treba je bilo nad 8 milijonov železniških pragov in čez sirske veletoke so zgradili mostove, ki merijo skupaj 50 km; proti snežnim zametom je bilo treba naprav v dolžini 900 km.

Progo so morali večkrat popraviti. Skušnja jih je šele poučila, da so uporabili prešibke tračnice; zato so morali temelje popolnoma prenoviti in položiti močnejše tračnice. Tudi prvotna razdalja med posameznimi postajami, povprečno 35 km, je bila prevelika. Ker vsa ta popravila še niso izgotovljena, je hitrost vožnje še majhna; osebni vlak rabi iz Moskve v Port Artur 16 dni, pa tudi brzi vlaki potrebujejo več dni.

Razume se, da so učinki te dolge železnice ogromni. Poleg velike važnosti te železnice za transport poštstva, je ta proga veliko pripomogla, da se je dežela naselila z novimi naseljenci. Od leta 1893. je prišlo v Sibirijo nad 1.200.000 ljudi obojega spola, po večini kmetov, ki so našli v Sibiriji novo domovino, pri čemer jih je podpirala vlada.

Ta železnica je ogromnega pomena. Ogromne množine sirske pšenice se po tej železnici izvažajo. Pred Veliko vojno so izvažali tudi velikanske množine masla, ki je prihajalo v ledu večinoma v Kopenhagen in odtod pod imenom «dansko maslo» na Angleško.

Pa tudi ono blago, ki se je dotlej prevažalo po morju, predvsem čaj in svila, s Kitajskega, je začelo prihajati v Evropo po sibirski železnici.

Na sibirski železnici je bilo tudi dobro preskrbljeno za udobnost potnikov, da tako laže prenašajo večdnevno vožnjo. Električna luč razsvetljuje ponoči vozove. Kopalnice, knjižnice, časopise ima potnik v prvem in drugem razredu na razpolago. Pred vojno je osobe na vlaku govorilo rusko, nemško, angleško in francosko, na kitajski progji tudi kitajsko. Vlak ima tudi lekar-

no in bolniškega strežnika; na večjih postajah je preskrbljeno tudi za zdravniško pomoč.

Za Evropo danes sibirski železnica daleč ni onega pomena, kot bi lahko bila, če bi bile vzpostavljene gospodarske zveze med Rusijo in ostalim svetom. Pač obstojajo že take zveze, tako na primer z Angleško, a to so le skromni začetki, ki jih politične prilike vsak čas uničijo, kakor čitamo uprav te dni, ko vlada med Anglijo in Rusijo velika napetost, ki utegne skromne trgovske zveze docela prekiniti.

Tako je danes. Vedno pa ne bo trajalo to; ko se razmere na Ruskem izboljšajo in konsolidirajo in se vzpostavijo med Rusijo in drugimi evropskimi državami boljše in stalnejše trgovske zveze, bo šele prišla sibirski železnica do prave veljave.

ZANIMIVOSTI

PRVI POLET Z LETALOM IZ AMERIKE V EVROPO.

Ameriški letalec Lindbergh je v dobrih 33 urah prispel iz New Yorka v Pariz.

Ko je ves svet govoril o nesrečnih francoskih letalcih Nungesserju in Coliju, ki sta poskus poleta preko morja plačala z življenjem, se je minuli petek ob 12.52 po našem času ne glede na žalostno usodo obeh Francozov dvignil v New Yorku v zrak mladi ameriški zrakoplovski oficir Lingbergh, da preleti preko Atlantskega morja približno isto pot, ki sta jo hotela preleteti Nungesser in Coli.

Vest o poletu mladega letalca, o katerem se doslej v javnosti sploh ni govorilo, je presenetila ves svet. V trenutku, ko ni bilo več dvoma o žalostni usodi francoskih letalcev, v trenutku, ko sta Američana Chamberlain in Bertaud že opetovano odgodila svoj polet, se je mladi letalec popolnoma sam odločil za drzen polet iz New Yorka v Pariz. Pred njegovim odletom se je zbrala na newyorškem letališču ogromna množica občinstva. Policija je morala napeti vse sile, da je zadržala naval radovednih ljudi. Ko so zabrneli motorji Lindberghovega letala, se je polastilo množice nepopisno navdušenje. Odlet je bil neobičajno težak, ker je bilo letalo preobteženo. Z največjo težavo je Lindberghu uspelo dvigniti se nad vrhove dreves sosednega gozda in ni mnogo manjkalo, da letalo ni zadelo ob brzojavne žice, kar bi lahko povzročilo katastrofo. Končno se je drznemu letalcu posrečilo premagati vse težkoče in letalo je izginilo v smeri proti severovzhodu.

Vreme je bilo lepo in mirno, ko je plavalo letalo v sinje dalje v brezkončnem zračnem morju nad brezkončnim vodnim morjem. Na pot je nad Lindbergh hrano samo za tri dni in kofein za primer, da bi se ga lotevala zaspanost.

Ko se je v soboto popoldne v Parizu raznesla vest, da Lindbergh že pluje nad Irsko proti Franciji, se je pariškega prebivalstva lotela silna nemirnost. Ameriško poslaništvo in številna društva so tekmovala v pripravah za sprejem junaškega letalca. Ameriški poslanik v Parizu Herick je izjavil, da bo po potrebi vso noč vztrajal na letališču, dokler Lindberghu ne stisne roke. Za razsvetljavo velikega letališča so bili nameščeni številni žarometi, med katerimi je orjaški žaromet Mont Valerien, ki je bil šele pred kratkim postavljen, prvič zagorel in noč izpremenil v dan. Po naročilu vojaškega poveljstva so številne žarometne postaje takoj ob nastopu mraka razsvetljevale ozračje in prav tako je bilo na letališču v Cherbourgu vse pripravljeno za slučajni Lindberghov pristanež v sili, toda junaški letalec je ob nastopu večera gladko letel nad Cherbourgom in se bližal Parizu, kjer je bilo vse prebivalstvo na nogah in je nestrpno pričakovalo njegov prihod.

Že od prvih večernih ur so se na letališče valile ogromne množice. Tranjavaj in avtobusi so bili prenapolnjeni. Poleg ameriškega poslanika, ki je prišel že ob 20. na letališče, in poleg nešteti predstavnikov tujih držav in raznih društev, je bila tudi komisija zdravnikov,

Točno ob 22.20 je Lindbergh pristal na pariškem letališču. Stotisočglava množica je bila pijana navdušenja. Prizori, ki so se odigravali, se ne dajo opisati. Velikansko je bilo presenečenje, ko je Lindbergh popolnoma čil in na videz niti malo utrujen, stopil iz letala v navadni civilni obleki. Edino čepica je izdajala letalca, pa še to je takoj zamenjal s slamnikom, ki ga je prinesel s seboj. Množica je letalca objemala in skoro zdrobila njega in njegovo letalo. Posredovati so morali močni oddelki policije, da so pripravili pot ameriškega poslaniku, ki je polagal veliko važnost na to, da prvi stisne zmagovalcu Atlantskega morja roko.

Dyorana letališča je bila okrašena in pripravljena za sprejem, toda zdravniki so zahtevali, da se mora utrujeni letalec takoj odpeljati v hotel k počitku. Posadili so ga torej v zaprt avto in bliskovito oddirjali z njim v mesto. Ime hotela se je držalo v strogi tajnosti, da je imel letalec vsaj prvo noč mir pred ljudmi.

Z napetim zanimanjem so sledili drznemu Lindberghovemu poletu tudi na Švedskem, kajti Lindbergh je po rodu Šved. Rojen je bil v ameriškem mestu Detroitu kot sin švedskih roditeljev.

DREVEŠA, KI DAJEJO KRUH IN MLEKO.

Na svetu se dobe čudovite pokrajine s čudovitim drevjem, ki daje hrano brez človekovega truda. Tako rase na Novi Gvineji palma, iz katere sadov se letno izdela 1800 hlebcev, katerih pet zadostuje za dnevno prehrano odraslega moža. Skupno število teh hlebcev hrani torej moža vse leto.

Za okrepčevalno pijačo se je rabilo do sedemnajstega stoletja tako zvano deževno drevo na otoku Ferro. To danes nepoznano drevo je imelo široke, mesnate, lovru podobne, vedno zelene liste. Po opisu nekega sodobnega potovalca je bilo drevo visoko kakor srednjemočan hrast in je imelo belo skorjo. Vsak dan dve ali tri ure pred solničnim vzhodom so padale iz listja kapljice kakor dež ter se spodaj zbirale v studenček. Otočani so prihajali pod drevo in odnašali v vrčih «čisto nebeško vodo». Drevesa so s starostjo izgubila listje in z njim vred svojo čudežno lastnost. Ob vršičkih teh dreves je visel vedno majhen oblak, ki je napajal listje z vlago. Starorimski pisatelj Plinij pripoveduje, da so rase na otoku Ombriou (s tem je mislil brzkone otok Ferro) drevesa, ki so dajala posebno vodo, in sicer je prihajala od črnih dreves grenka, od belih pa sladka in okusna pijača.

Najčudovitejše vseh teh čudovitih dreves pa je gotovo v Venezueli rastoče mlečno drevo. Francoski učenjak Boussingault je delal na licu mesta zanimive poizkuse s sokom mlečnega drevesa ter je na svetovni razstavi v Parizu leta 1878., kjer je bilo videti posamezne dele tega drevesa, nadaljeval in izpopolnil preiskave tega čudovitega mlečnega soka. Mlečno drevo zraste zelo visoko in ima podolgate, trdne suličaste liste. Dovolj je, da drevo narežemo, in že priteče iz debela mleko. Indijanci imenujejo to opravilo «molžo», in sicer po pravici, zakaj sok je zelo podoben živalskemu mleku. Da, to mleko je celo gostejše in polnejše od živalskega. Smetana, ki se tvori na njem, vsebuje za 1 odstotek več sirovega masla, nasprotno pa za 1 odstotek manj sladkobe kakor smetana kravjega mleka. Na zraku se rastlinsko mleko zgosti v nekaj str. Razen tega vsebuje to mleko čebelnemu vosku podobno maščobo, iz katere delajo domačini sveče.

Torej pravi raj, kjer rasejo taka drevesa. Skoro bi rekli, da tamkajšnjim domačinom lete v usta pečen golob.

VPRAŠANJE NOVEGA NAČINA POZDRAVLJANJA V TURČIJI.

V Turčiji je bilo pred vojno zabranjeno pozdravljati na ulici žene. Celo tako daleč so šli, da se na ulici nista pozdravila dva prijatelja, ako je bil kateri v spremstvu svoje žene. Zadnja leta pred vojno se je ta strogost omilila toliko, da sta

se prijatelja pač pozdravila in tudi spregovorila nekaj besed, žena pa je stopila stran in dostojnost je zahtevala, da možev prijatelj žene sploh ni pogledal.

Po reformah Kemal paše, ki je z zakonom odpravil fese, koprene in hareme, je seveda tudi v tem oziru nastopil preokret. Znana dama, ki gre po ulici nezagrjena, se sedaj ne sme več prezreti. Zato pa zdaj v turški družbi živahno razpravljajo o tem, kako naj izobražen Turek pozdravi znano damo.

Navaden pozdrav v Turčiji je, da Turek položi roko najprej na srce in jo nato z lahkim poklonom dvigne k čelu. Nekateri se zavzemajo za to, naj se ta pozdrav porablja tudi napram damam, drugi pa zagovarjajo evropski način pozdravljanja, namreč odkrivanje in seganje v roko. Proti odkrivanju je odpor splošen in se tudi med moškimi ne more uveljaviti, več pristašev pa ima rokovanje. Utemeljujejo rokovanje s tem, da ne pomenja nikakega posnemanja evropskih navad, ampak da je to star turški pozdrav, ki so ga v Evropo zanesli še le mohamedanci, a se je potem med njimi samimi izgubil.

ZA KMETIJSTVO KORISTNE IZNAJDBE.

Kanadski farmarji so iznašli novo vrsto pšenice, kateri so dali ime garnet. V severnozahodnem delu Kanade je zemlja najboljša za pridelovanje pšenice. Dasi so tam poletja vroča in lepa, vendar so prekratka, da bi pšenica dozorela. Pšenico navadno zaloti mraz, preden je požeta. Nova pšenica pa ima svojstvo, da zelo zgodaj dozori, radi česar pomenja veliko pridobitev za Kanado.

Farmarji vedno napredujejo. Ako bi pred davnimi leti s pridelki ravnali tako kakor dandanes, bi jih ljudstvo smatralo za čarovnike. Farmarji namreč «uspavajo» rastline z etrom, a ko jih «zbude», rasejo mnogo hitreje kakor sicer. Ra-barbara n. pr. ne rase samo hitreje, ako je eterizirana, ampak je tudi še enkrat tako težka, ko dozori. Hijacinte, tulpe, narcise, vse so mnogo bolj zgodnje, ako jih z etrom obdelujejo. Rast špargeljev so tudi hoteli pospešiti tem potom, toda pokazal se je smešen uspeh: šparglji so rasli in niso prenehali rasti!

Tudi s pomočjo elektrike je mogoče varati naravo. Ako napeljemo električne žice neposredno nad rastlinami ali pa jih položimo v ceveli v zemljo, bo vse rastlinstvo hitreje raslo in postalo tudi večje. Ako piščance obsevamo z vijoličastimi žarki vsak dan po deset minut, bodo v devetih tednih še enkrat tako težki kakor neobsevani. Taka perutnina tudi prične prej nesti jajca.

Neki Kitajec je iznašel tekočino, katero vsaki drugi dan vbrizgava ovcam v žile. Zaradi tega ovcam volna silno hitro rase, namreč v dveh mesecih toliko kakor necepljenim v dvanajstih.

Najnovejša iznajdba v kmetijstvu pa je ta, da so Angleži iznašli način lažjega oranja. Železje pluga spojijo z negativnim polom male električne baterije in radi toka je plug neprestano pokrit z močno roso in rezanje zemlje je na ta način olajšano.

BLAZEN ČLOVEK POGNAL Z DINAMITOM ŠOLO V ZRAK.

Pred nekaj dnevi je bil izvršen v ameriškem mestecu Bathu grozen atentat. Sprva neznan atentator je pogнал z dinamitom v zrak tamošnje šolske poslopje in je pri eksploziji bilo ubitih 72 otrok, 60 pa težko ranjenih.

Kakor se je moglo ugotoviti, je bil atentator upravitelj tamošnjega šolskega poslopja Kehol, ki je atentat izvršil nedvomno v popolni blaznosti, kar priča zlasti dejstvo, da je doma najprej s kladivom ubil svojo ženo, nato pa z dinamitom pogнал v zrak svojo hišo z vsemi gospodarskimi poslopji vred.

Blazni zločinec se je nato odpeljal pred šolsko poslopje. V kleti si je bil že prej pripravil večjo količino dinamita in ga z električnim tokom užgal. Sledila je strahovita eksplozija, ki je del poslopja porušila. K sreči druga količina dinamita, ki je znašala 100 kilogramov in je bila

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Sledeče, pri nas kupljene srečke so bile izžrebane dne 14. maja:

Po 2000 Din sta zadeli srečki št. 40.526 in 23.487.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.712	76.725	100.739	5.722	5.717	15.482	18.105	18.142	18.130	30.981	30.903	30.912	30.911
40.591	40.549	40.569	40.590	53.465	53.444	66.660	66.604	66.610	66.639	66.625	79.040	79.062
91.732	91.737	91.784	91.766	91.747	115.615	115.637	9.726	11.544	11.515	11.534	20.857	20.877
20.855	20.890	23.404	23.432	23.418	34.188	34.103	34.176	47.789	47.761	47.763	48.576	48.528
59.365	83.264	83.203	83.295	83.243	83.227	86.397	111.155	111.150	120.148	120.138	120.175	120.122
120.108	38.708	15.137	15.122	78.191	78.188	116.268	116.256	9.153	9.103	9.136	9.142	48.676
48.606	48.681	48.649	48.691	48.652	70.446	70.436	95.817	95.843	111.796	111.758	111.707	111.820
111.803	111.847	121.504	121.681	15.395	15.347	18.765	29.910	29.923	56.272	83.898	85.972	120.664
122.817	18.190											

Dne 16. maja:

Po 4000 Din sta zadeli srečki št. 23.415 in 100.745.

2000 Din je zadela srečka št. 95.814.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.730	76.728	76.746	76.708	100.725	100.704	100.741	5.769	5.705	5.741	15.417	15.409	18.117
18.152	30.994	30.935	53.475	66.684	66.694	79.078	79.095	79.017	79.093	79.082	91.777	91.731
91.736	115.657	9.754	9.748	11.559	11.506	20.813	20.827	20.892	20.841	23.411	23.491	47.759
47.784	48.566	59.376	71.808	71.822	71.899	83.226	111.132	83.229	83.211	86.355	86.338	86.360
96.923	96.982	11.132	111.153	120.169	78.179	116.283	9.130	83.250	83.272	9.184	48.669	70.402
95.831	111.797	111.786	121.516	121.552	121.590	121.597	121.589	121.666	24.354	57.674	72.498	83.851
98.252	99.378	121.590	4.495	15.391	29.990	29.984	56.299	78.334	105.719			

Dne 17. maja:

Po 10.000 Din sta zadeli srečki št. 5.712 in 48.554.

Po 2000 Din so zadele srečke št. 18.129, 66.637, 23.489, 120.177, 48.611, 121.584 in 47.118.

Po 500 Din so zadele srečke:

14.112	100.748	5.759	5.786	15.490	18.136	30.915	30.937	40.580	40.541	40.546	53.433	53.416
53.477	53.410	53.478	79.053	79.096	79.064	79.085	79.070	79.025	115.699	115.696	115.603	9.715
20.810	20.834	20.854	23.495	34.137	34.130	34.122	47.740	47.765	47.783	48.551	48.518	48.580
59.319	59.347	71.883	71.801	71.867	71.851	71.873	83.291	83.250	83.272	83.206	83.251	86.381
86.309	86.396	96.948	96.927	96.986	111.112	120.112	120.186	78.163	9.146	9.145	9.106	9.160
48.688	95.840	95.869	95.887	111.703	111.802	111.801	121.579	121.533	121.693	121.611	121.684	71.851
72.425	98.232	99.379	99.367	108.934	108.936	120.654	15.365	29.987	29.921	56.298	78.306	115.651

Dne 18. maja:

10.000 Din je zadela srečka št. 79.002.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.724	15.452	18.165	18.101	18.151	18.137	30.980	40.585	40.575	40.548	40.555	40.504	53.435
53.488	53.405	66.690	66.621	66.691	66.679	66.624	66.617	79.009	79.080	91.734	91.744	115.689
115.643	115.662	115.630	9.734	9.776	11.503	11.539	11.505	23.437	34.131	47.752	47.718	48.534
48.570	71.881	71.810	83.266	83.246	83.262	83.293	83.204	86.323	86.388	86.367	86.301	86.316
96.936	96.975	96.944	111.133	111.146	111.185	120.137	120.103	120.146	120.114	120.182	120.117	9.104
9.138	9.193	9.180	9.116	48.647	48.696	70.458	70.409	70.428	70.448	95.823	95.808	95.853
111.790	111.711	111.867	121.627	121.697	121.685	121.682	121.612	57.688	99.342	4.497	78.333	

Dne 19. maja:

Po 2000 Din sta zadeli srečki št. 70.445 in 111.854.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.719	5.745	15.449	18.181	18.196	18.186	18.168	30.972	30.932	30.966	30.955	53.481	53.456
66.649	66.673	66.682	66.642	79.056	79.012	79.074	79.020	91.780	115.641	9.759	11.504	11.575
11.514	20.824	23.492	23.416	23.462	34.147	34.125	34.189	47.717	47.715	47.702	48.544	59.386
59.384	83.236	83.287	83.281	86.324	96.952	96.966	96.908	96.912	111.136	120.121	120.140	120.184
15.118	15.149	78.158	78.166	116.254	116.290	9.122	9.134	9.174	9.107	9.188	48.627	48.666
48.645	48.687	48.678	70.500	70.469	70.450	95.858	95.898	111.738	111.816	111.894	111.832	121.561
121.698	57.687	59.734	84.594	97.060	98.222	99.370	121.561	4.499	15.392	18.768	18.749	41.836
56.294												

Dne 20. maja:

Po 2000 Din sta zadeli srečki št. 111.104 in 95.886.

Po 500 Din so zadele srečke:

100.703	5.777	5.785	5.794	5.743	5.774	5.733	15.484	15.422	15.439	15.481	15.405	18.141
18.197	30.910	30.917	40.592	40.584	40.534	53.436	53.471	66.602	66.613	66.612	79.059	79.039
91.782	91.775	91.729	91.789	115.655	115.698	115.646	9.764	9.746	9.760	9.708	11.590	20.826
20.835	20.870	20.814	20.846	34.190	34.166	47.770	47.762	47.739	47.768	47.713	47.709	48.503
48.561	48.524	48.562	48.599	59.383	59.361	71.850	71.843	71.880	83.240	83.258	96.960	96.916
111.176	111.115	120.105	120.130	15.140	15.142	15.113	116.294	48.693	48.613	48.700	48.665	70.430
70.478	70.497	70.446	95.812	95.834	111.821	121.546	121.596	121.692	121.689	59.777	59.725	71.850
71.843	109.781	112.228	15.396	15.353	29.922	29.988	41.826	56.250	65.708	78.335		

Členjenemu občinstvu sporočamo, da srečk za tekoče žrebanje ni več na razpolago.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z. o. z. NA SV. PETRA CESTI 19.

Izplačevanje dobitkov od 15. junija do 28. septembra t. l.

spravljen na drugem koncu poslopja, ni eksplozivna. Zato so otroci, ki so se nahajali v tem delu šole, ostali nepoškodovani.

Ko so bolešni kriki pod ruševinami ležečih smrtno ranjenih otrok pretresali ozračje, je blazni možak z vidnim zadovoljstvom opazoval grozni prizor. Atentatorja je opazil šolski vodja Huick in se približal avtomobilu. Čim ga je Kehol zagledal, je segel po samokresu in oddal strel v mal zaboček, ki se je nahajal na avtomobilu. Sledila je nova detonacija. Eksplozija je raztrgala atentatorja, vodjo Huicka in dve mimo idoči osebi na drobne kose,

Do sedaj še ni pojasnjeno, na kakšen način je Keholu uspela nabava tolike količine dinamita. Kot blagajniku šolskega odbora pa mu je bilo lahko spraviti v klet dinamit in ga spojiti z električno žico. V mestecu Bathu vlada splošna žalost, kajti skoro ni hiše, ki bi ne objokavala izgube svojega otroka.

× Uničenje drhali, ki je napadla vlak v Mehiki. Kakor smo že poročali, je 19. aprila t. l. drhal mehiških klerikalcev pod vodstvom več duhovnikov napadla blizu mesta La Barca vlak ter pobila 50 vojakov in blizu 200 potnikov de-

loma potolkla, deloma pa pustila žive zgoreti. Iz uradnega poročila v ameriških listih je povzeti, da je kazenski vojaški pohod proti tolovajem bil uspešen. V prvem spopadu nekaj dni po napadu na vlak je bilo 60 klerikalnih vstašev ubitih. Ostali so se razdelili v posamezne tolpe in pobegnili v hribe. Dne 4. t. m. je general Amaro zasledil eno teh tolp in z njo tri katoliške duhovnike. Ubitih je bilo po kratkem boju 39 vstašev in več kakor 30 je obležalo ranjenih. Vojski so vzeli tolovajem 126 konj, puške ter strelivo. Dne 9. t. m. se je vršila ponovno bitka z ustaši in je iz uradnega poročila razvidno, da je bil v tem boju ubit katoliški župnik Martinez, ki je vodil to četo. Vojaštvo je vso četo uničilo.

× Habsburžan uslužben pri filmskem podjetju. Mladi Habsburžan nadvojvoda Leopold je odpoval pred meseci v Ameriko, da prodaja tam svoje rodbinske dragocenosti in se z izkupičkom finančno opomore. Imel je srečo in prodal dražje, kakor je pričakoval, zato si je za nameček privoščil še potovanje po Zedinjenih državah. Prišel je tudi v Hollywood, slovito filmsko mesto, kjer so ga prav slovesno sprejeli. Neka filmska družba baš pripravlja nov film, čegar dejanje se vrši na Dunaju ob izbruhu svetovne vojne. Ravnatelj družbe je ponudil nadvojvodi nadzorstvo vojaških prizorov v filmu. Nadvojvoda je ponudbo sprejel. Koliko bo družbo to veljalo, ni znano, a na svoj račun bo že prišla, ker ji bo reklama z nadvojvodo vrgla gotovo še več.

× Umobolnik v domišljiji, da je poljski kralj. Te dni je obiskal poljsko ministrstvo zunanjih del sam poljski kralj. Pripetilo se je to takole: V pisarno tajnika vstopi lepo oblečeni gospod in si dá po slugi poklicati ministrskega uradnika. Ta prispe in vpraša došleca po njegovi želji. Gospod udari s svojo palico trikrat ob tla in se zadere: »Vidim, da ne veste, s kom imate posla. Jaz sem poljski kralj ter prihajam pogledat, kaj počenjate v ministrstvu zunanjih poslov.« Uradniku je bilo takoj jasno, da stoji pred njim umobolnik, zato mu je odgovoril: »Srečen sem, da vas morem pozdraviti, Veličanstvo.« »Čemu ni poljski tisk ničesar poročal o mojem kronanju?« povprašuje neznanec dalje. »To naj ostane za enkrat še tajno,« odgovori uradnik, »v kratkem bomo uradno javili narodu že izvršeno kronanje poljskega kralja.« Mož se je zadovoljil s to tolažbo in je zahteval samo še, da se mu dodeli stalni častni spremljevalec, ki ga je res tudi dobil. Častni spremljevalec pa je imel nalog, da je odpeljal siromaka v njegovo kraljestvo — umobolnico.

× Vrtinčasti vihar zahteval številne smrtno žrtve. Dne 9. t. m. zvečer je prihrumela nad ameriško mesto Chicago in okolico silna nevihta, spremljana z vrtinčastim viharjem, dežjem in točo, ki je napravila mnogo škode na poslopih, vrtovih in parkih. Vihar je ruval drevje ob cestah, razbijal izložbena okna in razkrival strehe. V Chicagu in vsem območju viharja je izgubilo življenje nad 150 oseb, več tisoč pa je bilo ranjenih.

× Strela udarila v letalo. V Zedinjenih državah sta se dvignili v zrak dve mornariški letali. Medtem, ko sta krožili v zraku, se je nebo nenadoma potemnilo in nastala je silna nevihta. Med neurjem je treščila strela v eno letalo, ki se je v zraku obrnilo ter padlo okoli 500 m globoko. Pri nesreči so bili ubiti vsi trije letalci, ki so se nahajali v aeroplanu.

× Dober lov. Pariški policiji je uspelo prijeti in razkrinkati enega najdrznejših mednarodnih zločincev, na čigar glavo je bila razpisana nagrada 50.000 frankov in ki je bil v odsotnosti že opetovano obsojen na smrt. Tolovaj, ki je strahoval Španijo, Italijo in Francijo, je Španec Antonio Martinez Jinenez. Ropar je bil poleg svoje izredne lokavosti in smelosti tudi nenavadno brezsrčen, kajti na vesti ima nič manj nego 14 umorov. Jinenez je bil samo od španskih sodišč obsojen 12krat na smrt, toda znal se je doslej spretno umikati nastavljenim pastem. O njegovi drznosti priča zločin v Madridu, kjer je pri belem dnevu z naperjenim samokresom prisilil blagajnika neke banke, da mu je izročil ves denar. Ker se je ta obotavljal, ga je ropar kratkoma ustrelil.



Schichtovo

terpentinovo milo



svojimi 7 odlikami

Druga odlika:

Velik priročen kos.

Takšen velik kos olajša pranje, ker da takoj toliko pene, kolikor majhen kos po daljšem pranju.

- 1.) Terpentin v milu.
- 2.) Velik in priročen kos.
- 3.) Prijeten duh.
- 4.) Slike iz pravljico za izrezati.
- 5.) Milo je v zavitku.
- 6.) Svetla barva.
- 7.) Razkuženje perila.

132

lil, pobral denar in izginil brez sledu. Žrtev smelega zločina je bila tudi žena nekega španskega bogatina. Ta je v svojem avtomobilu često delala izlete v okolico Madrida, šofirala pa je običajno sama. Nekega dne je ustavil na cesti avtomobil maskiran ropar. Bil je Jinenez. Zahteval je od dame, da mu izroči vse dragocenosti in ko je njegovi zahtevi ugodila, ji je pognal kroglo v glavo, njeno prijateljico pa težko ranil. Značilno za drznost zločinca je tudi, da si je zadnje čase v Parizu najel vilo ter se brez strahu izprehajal po pariških ulicah. Pretekle dni pa je policija izsledila njegovo gnezdo. Zavedajoča se, da bo imela težko delo, je policija postopala zelo previdno. Nekega jutra so policijski agenti na tihem obstopili malo vilo, dva agenta pa sta potrkala na vrata. Nič huđega sluteč je Jinenez odprl vrata. «Ali ste inozemec?» ga je vprašal policist in ko je Jinenez odgovoril, da je Španec, sta detektiva zahtevala, naj jima predloži dovoljenje za bivanje v Franciji. Jinenez je nato brskal po omari in privlekel na dan listino, iz katere je bilo razvidno, da ima dovoljenje za bivanje v Franciji. Ko je pomolil agentu listino pod nos, mu je drugi v tem hipu bliskoma položil okove okoli rok in ga zvezal. Ujeti ropar bo za svoje zločine sedaj gotovo moral dati glavo.

× Ženo je hotel umoriti. Dumajski kočijaž Deles je skušal te dni zjutraj izvršiti zločin umora. Ko je njegova žena z malim otrokom najlepše spala, se je odločil kočijaž, da jo spravi s sveta. Z nekimi topim orodjem jo je mahnil po glavi in prestrašeno soprogo zbudil. Že je nečloveški mož zopet dvignil bat nad njeno glavo, ko se je ženi posrečilo z otrokom vred skočiti skozi okno pritličnega stanovanja na ulico in uiti. Ljudje, ki so slišali kričanje žene, so prihiteli z vseh strani ter silili v stanovanje, da zgrabijo moža. V tem pa se je zločinec že obsodil sam. Najprej se je poskušal obesiti na neki vrvi, ki jo je bil pograbil v naglici v kuhinji, ki pa se mu je utrgala. Zato si je z britvijo prerezal žile na rokah. Žena je dobila sicer težke poškodbe na glavi, pustili pa so jo v domači negi, ko so ji dali prvo pomoč. Vzrok Delesovega napada na ženo ni jasen, ker sta oba zakonca živela doslej v najlepši slogi.

× Rop z godbo in plesom. Pred nekaj dnevi so štiri tolovajci posetili neki kabaret v Chicagu. V kabaretu je bilo 15 parov, ki so plesali. Roparji so izvršili svoj roparski posel na nov in prav zabaven način. Dva sta stala na straži, tretji je sedel h klavirju in zaigral veselo poskočnico, četrti je pa plesal z dekletimi. Moški so morali medtem stati ob steni in kazati hrbet. Roparski ples je trajal z vsako plesalko le toliko časa, da je mladenka dala uro, prstan in kar je imela dragocenosti. Ko so bila vsa dekleta obrana, so prišli moški na vrsto. Roparji so odnesli okrog 600 dolarjev v gotovini in zlatini ter se odpeljali v avtu.

× Tolovajski raj v Ameriki. Policija v ameriškem mestu Chicagu je dobila novega predstojnika, ki je takoj po svojem nastopu izjavil, da bo tekom enega tedna očistil mesto vse sodrge in zločincev. Ta njegova napoved pa je učinkovala baš nasprotno. Že prvi dan nastopa novega policijskega predstojnika je bila kakor v posmeh izvršenih več roparskih napadov kakor poprej v enem samem tednu skupaj. Tako so štiri oboženi tolovajci v neki gostilni prisilili z orožjem v roki 25 gostov, da so se udali, nakar so jim pobrali 10.000 dolarjev. Pol ure kasneje je bil v neki bližnji restavraciji izvršen sličen napad. Tu so roparji odnesli sicer samo 1200 dolarjev, a zato so takoj olajšali dva potnika za 25.000 dolarjev. Istega dne je bil napaden tudi blagajnik gledališča. O smelosti lopovov priča dejstvo, da je prizor opazovalo več sto oseb, a si ni nihče upal priskočiti blagajniku na pomoč.

× Zamorec češkoslovaški vojak. Češkoslovaška republika se ponaša, da ima med srednjeevropskimi državami edino ona tudi črnca v armadi, ki pa je v ostalem pristen češkoslovaški podanik. Okolnosti, ki so zanesle tega vojaka na Češkoslovaško, so vsekakor čudne. Njegov oče, rodome Čeh, se je pred vojno izselil v Afriko in tam živel kot kolonist. Oženil se je s črnko, ki mu je rodila sina. Ko mu je žena umrla, se je vrnil v domovino in vzel sina, ki je popolnoma črn, s seboj. Oče je v domovini podlegel zavratni bolezni, sin pa je ostal prepuščen sam sebi. Prijavil se je k vojakom, ker je češkoslovaški državljan in kot tak dolžen služiti v vojski. Sedaj služi črnc pri strojnicih I. slovaškega gorskega bataljona in so njegovi predstojniki baže zelo zadovoljni z vojaškimi sposobnostmi črnega Čehoslovaka.

× Hrib se je pogreznil. Iz južnoameriške države Čile poročajo o zanimivem pojavu, ki so ga opazovali prebivalci ob reki Clare. Na severni strani reke je gosto z drevjem obrasel hrib nekega dne na lepem izginil s površja. V bližini stanujoči prebivalci so čuli votlo bobnenje kakor pri kakem potresu in so mnogi na lastne oči videli, kako je požrla zemlja gozdnati hrib. Zemlja se je odprla na daljavi 1200 m, v istem trenutku pa se je dvignilo dno reke Clare in stvorilo velik otok sredi reke.

× Tudi železnice kradejo. Na Poljskem se te dni pečajo oblasti z redko tatvino, katere predmet je cela krajevna železnica pri Renbertowu ne daleč Varšave. Podjetni tatovi so odtrgali in spravili neznanokam ne samo tračnice, temveč tudi vse železniške težke hrastove prage.

Listnica uredništva

K. Morda se je dotični dopis izgubil. Prosim, da ga napišete še enkrat.

Kladje. Nikomur nismo ničesar pojasnjevali. Če je stvar resnična, Vam nihče ničesar ne more.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ljubi svojega bližnjega...

Neki slavni pisatelj je ugledal nekega dne na ulici gručo ljudi. Ko je prišel bliže, je videl, kako je redar suval nekega pijanca pred seboj. Pisatelj stoji in gleda nekaj časa to početje. Končno stopi k redarju ter ga vpraša z resnim glasom: «Ali znaš čitati?»

«Znam,» odgovori redar.

«Ali imaš doma zgodbe sv. pisma?» vpraša pisatelj dalje.

«Da, imam jih.»

«Dobro! Tedaj idi domov in beri zapoved, ki pravi: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebel!«

Pobožna želja.

Pred sodnika so pripeljali razvpitega žepnega tatu, ki je po obsodbi prosil: «Odložite mi nastop kazni vsaj za pet tednov, ker takrat se bo otvoril v Ljubljani veliki sejem...»

Dvomi o njegovem junaštvu.

Miha: «Ti se bojiš, da se bom vrnil brez konja?»

Matija: «Ne, ne, baš nasprotno. Bojim se, da se bo vrnil konj brez tebe...»

Ne bo nič.

Mož in žena stojita pred trgovino klobukov. «Kateri klobuk ti najbolj ugaja?» je vprašala žena poželjivo.

Mož: «Oni, ki ga imaš na glavi...»

Očetu nasvet.

«Hčerke, skrajni čas je, da si preskrbite moža. Od vas, sinovi, pa pričakujem, da ne bo nobeden tako neumen, da bi se ženil.»

Moder državnik.

Minister za vojsko v neki ameriški republiki se je nekoč zelo razjezil na nekega generala, ki je popolnoma napačno izvedel njegove naredbi. Pogovarjal se je o tem s predsednikom republike ter rekel: «Zelo me miha, da bi tega človeka prav pošteno oštel. Kaj mislite, gospod predsednik?»

«Le ga!» reče predsednik. «Pišite mu osorno in ostro! Ne prizanašajte mu v ničemer!»

Takoj je sedel minister k mizi in ni trajalo dolgo, pa je bilo pismo spisano. Nato ga je prečital predsedniku ter ga vprašal za njegovo mnenje.

«Dobro ste napravili,» pravi predsednik, «povedali ste mu vse, kar je zaslužil.»

«Kako pa naj zdaj pismo odpošljem?» vpraša minister.

«Da bi ga odposlali? Ne! Pismo je svoj namen že doseglo. Ohladili ste si z njim svojo jezo, zdaj ga pa raztrgajte. V jezi pisana pisma se ne odpošljajo.»

Osrečite birmance z „DOKO“ čevlji

ki jih bodo najdelj časa nosili. Čevlji v zalogi v raznih oblikah in velikostih. Posebna izbira za botrice in botre.

„DOKO“ Ivan Carman,
Prešernova ulica 9 (dvorišče).

Posebno znamenje.

V policijski tiralici so zasledovali nekega morilca. Kot (posebno znamenje) je bilo zapisano: **K**leva noga je lesena in govori belokranjsko narčje.

Neverjeten izgovor.

Na nekem zborovanju je zaklical predsednik: **K**akšen ropot je tam zadaj?

Član: **C**lan: Nič hudega, jaz sem pustil svoj predlog **P**asti.

Dober izgovor.

Sodnik: **C**to je pa že preveč; obtoženec je sedaj celo zaspal.

Zagovornik: **C**gospod sodnik, tukaj vidite: tako more spati samo dobra vest...

Prav je imel.

Miha: **C**Ta nesramni Ožbovt mi je rekel osel.

Gašper: **C**Kaj ga nisi potem takoj lopnil?

Miha: **C**Ne!

Gašper: **C**Potem je pa imel prav.

Is otrokovih ust.

Mihec: **C**Mati, zatisnite malo oči.

Stara mati: **C**Zakaj?

Mihec: **C**Ker atek pravi, da bomo dobili mnogo denarja, kadar zatisnete oči.

Stara izkušnja.

Hlačan: **C**Ako z avtomobilom tako drvite po svetu, potem ne morete videti pokrajin in ne spoznavati ljudi.

Glavon: **C**No, to ni tako hudo. Kadar povozim kako kokoš, se mi takoj nudi prilika spoznavanja ljudi...

MALI OGLASI

Kose

143

prvovrstnih znamk, brusne kamne, kosirje dobite najceneje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja. Prepričajte se!

Razno manufakturno blago

129

za moške in ženske obleke kupite po zelo znižani ceni, prav tako tudi svilene in polsvilene rute, katere prodajam zaradi prevelike zaloge pod ceno. — Tvrška Anton Savnik, Skofja Loka.

Čitateljem „Domovine“ naznanjam, da imam v svoji veliki zalogi zraven boljšega tudi **ceno in dobro blago**, kakor:

bela in rjava kotenina, šifon od	10 Din naprej
bela in rjava kotenina za rjuhe	23
pisano blago za srajce	od 10
kambrik, krep, delen	14
črni klot	22
domači izdelek odev, ruš, klot	160
posteljne garniture	od 300
perje za blazine	85

Postrežba poštena!

VELETRGOVINA

JANKO ČESNIK
Ljubljana, Lingarjeva ulica.

82a

Najboljša kosa sveta za 18 Din,
dokler traja zaloga pri Fr. Stupicel, trgovcu z
železnino in kmetijskimi stroji v Ljubljani. 131

**PO VSEJ SLOVENIJI GRE GLAS:
LE „DOMOVINA“ JE ZA NAS!**

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava. 122

G. drju. I. Rahlejevu

Beograd, Kosovska ulica 43.

Naročil sem Vaše zdravilo za druge osebe, to je prvo naročilo je bilo za nekoga, ki je prišel bolan iz Amerike in je komaj hodil, rok pa še pregibati ni mogel. V Ameriki ga je pregledalo mnogo zdravnikov in je za to potrošil veliko denarja, a vse mu ni nič pomagalo. Ker je že toliko izdal za zdravnike in zdravila, sem mu svetoval, naj izda še par sto dinarjev za Vaše zdravilo Radio Balsamika. Tako sem naročil zdravilo za njega. To mu je v resnici toliko pomagalo, da sedaj lahko hodi in pregiba roke brez bolečin in opravlja svoje delo kakor vsak drug zdrav človek.

Drugo naročilo pa je bilo za neko žensko, ki že dolgo boleha na revmatizmu. Tudi ona se počuti sedaj mnogo bolje.

Zahvaljujem se Vam s spoštovanjem

Petar Jadrošič.

Premuda (Dalmacija), 15. novembra 1924.

Zdravilo „**RADIO-BALSAMIKA**“ izdelate, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij „**RADIO-BALSAMIKA**“ drja. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43, pritičje 6.

ŽIVČNO

bolnim, slabotnim, onemoglim ter prezgodnje ostarelim se priporoča **«Kalefluid»** D. Kaleničenko (ekstrakt iz živalskih žlez), ki krepi in vrača zdravje in delovno sposobnost organom. To potrjujejo ti soči zdravnikov ter sto in sto bolnikov samih iz raznih držav, tako iz Angleške, Francoske, Amerike, Rusije, Poljske, Romunije, Jugoslavije in dr. Za svoje vrline je bil **«Kalefluid»** odlikovan na higijenski razstavi v Parizu, Londonu, Bruslju in Florenci s 4 **«grand prix»** in s 4 velikimi zlatimi kolajnam.

Detajlna naučna literatura D. Kaleničenka **«Preporodja»** z zdravniškimi ocenami ter zahvalnimi dopisi od bolnikov se pošlje vsakomur brezplačno. Obrnite se: **Beograd, Katičeva ul. br. 1 Lit. D. Miloš Marković.** 145

144
Ne zamudite obiskati špec. zasebnega tečaja za gg. čevljar-ske mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Zahtevajte prospekt!
Vse informacije daje g. vodja tečaja
J. STEINMAN, Ljubljana

Človek brez sna



je obžalovanja vreden. Vsakdanje negovanje celoga telesa s Fellerjevimi blagodišečim **«Eisalfuidom»** poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravje in s tem vzbuja samozaupanje in življensko radost. — Fellerjev **«Eisalfuid»** je ono bolečino slajšajoča domače sredstvo in kosmetikum, katere se to naši očetje in dodje najraje uporabljali zunanji in notranji pri vsakovrstnih bolečinah. — Za sušni in suotraj močnejši in izdatnejši kot francoske žganje.

Zahtevajte za poskus v lekarnah in odgovarjajoča prodajalnih izrecno **«Fellerjev pravi Eisalfuid»**, v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči nasekrat; s zavojnico in pošiljavo ved stane 9 poskusnih ali 6 dvojnatih ali 3 specialni steti. 61 Din 27 " " 18 " " 6 " " 133 54 " " 36 " " 12 " " 250 "

Naročila nasloviti razločno takole:

EUGEN V. FELLER
lekarnar v STUBICI DONJI

Elastrg št. 360 (Hrvatska).

NA PLJUČIH BOLNI OZDRAVIJO!



Jetika - tuberkuloza - kašelj - suhi kašelj - sluzasti kašelj - nočno potenje - bronhialni katar - katar v jabolku - zasluzenje - bljuvanje in izbruh krvi - tesnoba v prsih - naduha - bodenje itd. **JE OZDRAVLJIVO!**

TISOČI SO ŽE OZDRAVELI!

Zahtevajte takoj mojo knjigo **O NOVEM UMETNEM HRANJENJU**,

ki je že mnoge rešilo, in ga lahko izvajate pri običajnem življenju. Pomaga Vam pri hitri zmagi bolezni. Pričnete se rediti, bolezen popolnoma izgine. Resni moške pripoznajo moje zdravilno metodo. Čimprej pričnete uporabljati, tem bolje za Vas.

POPOLNOMA ZASTONJ Vam pošljem knjigo z navodili. Kdor hoče ozdraveti, naj piše še danes.

Ponavljam, da **PRAV ZASTONJ** dobite moja navodila brez obveznosti. Sem pa prepričan, da bo tudi vaš zdravnik zadovoljen z mojim nasvetom o

preureditvi Vaše prehrane.

Je torej v Vašem interesu, da čimprej naročite pri meni ali v mojem zastopstvu. Čitajte pouk in pomen volje do ozdravljenja iz knjige izkušenega zdravnika. Prinaša up in veselje do življenja vsem tistim, ki sedaj bolujejo na pljučih.

Moja naslov: **August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 881.**